

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
177. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Vasárnap

1933. évi augusztus 6

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETESEK díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Bucu az ostromállapotól

Mikor e sorokat a írjuk, az ostromállapot éppen megszűnőben van. Utolsó napját, utolsó óráját, legvégű perceit éli. Hisszük és reméljük, hogy nem támad fel.

Ámbár még e végpillanatokban is olyan hírek keringenek, mintha új életre akarna kelni. Egyes verziók szerint a kormány dekretális uton meg akarja hosszabbítani. Lehetetlen, százszor lehetetlen! Először is azért, mert maga az ostromállapot törvény megszabja önön letének idejét. Napra, órára, percre. Tehát ma meg kell szűnnie. Ha jog és törvényesség van, akkor holnap már nem lehet statárium.

Ha a kormány új statáriumot akar, akkor össze kell hívnia a parlament két házát, elő kell terjesztenie javaslatát és meghallgatni a törvényhozók véleményét. Sőt, még ez a törvényes eljárás sem kellő alap. Mert nemcsak törvényesség kell egy rendelkezéshez, hanem erkölcsi alap is. Már pedig a statáriumra nincsen semmiféle morális szükség, semmiféle indoklás.

Amit az eltelt felesztendő kitűnően be is bizonyított. Mi haszna volt annak, hogy katonaság szállott meg mindent, hogy a hadbírósi funkcióba lépett? Mi magyarizálta meg, mi tette érthetővé a kivételes rendszabályokat?

Most pedig kettőzöttön felesleges lenne az ostromállapot. Először azért, mert csend van, tiszta a láthatár. Másodszor azért, mert a kormány időközben tető alá hozta a Mironescu-törvényt, amely a Márzescu-törvény szigorított kiadása.

Még a legreakciósabb kormányok is szégyenkeznének kissé ezért az alkotásért. Fel kell hát tételeznünk, hogy a demokratikus nemzeti-parasztpárti kabinet legalább megelégszik paragrafusaiával.

Ámbár jobb lett volna, ha ezeket a paragrafusokat meg se szövegezi, meg se szavaltatja. Mert a Mironescu-törvényre épp oly kevés szükség volt, mint a statáriumra. Hiszen törvénye, megtorló rendelete, büntetőkodexe elegendő van ennek az országnak.

Csupán a tekintélyét kell helyreállítani ezeknek a törvényeknek.

Ami nagyon könnyen elérhető lenne a paragrafusok szigorú, igazságos, egyforma, pontos, gyors alkalmazásával.

A törvény mindnyájunk akarata és mindnyájunk felett áll. Szűnjék meg tehát az a helyzet, hogy a törvényben gyökerező egyetemes erő nevéstés lehesen egyik csoport részére ugyanakkor, amikor a másik csoport természetesen tart és retteg tőle. Az első pillanatban alkalmazni a szakaszokat, akár jobbról, akár balról tévedtek is tilosba. Azonnal, igazságosan, könyörtelenül és becsületesen. S akkor majd nem lesz szükség statáriumokra és kivételes állapotokra.

Amelyek már csak azért is rosszak, mert a tömegekben azt a látszatot keltik, mintha a rendet csak rendkívüli uton, rendkívüli törvényekkel lehetne fenntartani. Vagyis: a rendes törvények gyatrák, gyöngék, erőtlének. Azai végül azt a meggyőződést érleli ki, hogy a társadalom mindennapi állapota káros.

A statárium, noha a rendet igyekszik fenntartani, alapjában anarchikus intézkedés.

Boldogan parentáljuk el tehát halála alkalmával. Becsületes állampolgárok vagyunk s ezért kívánjuk, hogy sohase jöjjön vissza.

1933! A DOLGOK ES SZELLEMEK ÖSSZEZAVARODASA

Caillaux mondja: Az éhségből féltékenység és irigység született

A Hitler-kormány feladta áruházellenes politikáját — Kurt Eisner titkárát internálták Loebe, a birodalmi gyűlés volt elnöke is internálótáborba kerül

A zsidóverő Nürnbergben kommunista razziákat tartanak

Berlin, augusztus 5

Jelentettük, hogy a német nemzeti szocialista osztagok Nürnberg környékén razziát rendeztek a kommunisták után. Újabb jelentések szerint e razzia során 55 letartóztatás történt. Házkutatások is voltak, amelyek eredménnyel végződtek, miután a hatóságok husz pisztolyt, hat karabélyt, egy gyalagsági gépfegyvert és kézigranátot koboztak el.

Breslauer jelentés szerint Loebe, a német birodalmi gyűlés volt nemzeti szocialista elnökét, akit a Hitler-uralom elején letartóztattak már,

most a breslauer gyűjtőtáborba szállították.

A breslauer táborparancsnokság azt az utasítást kapta, hogy Loebe újabb utasításig maradjon ott.

Még egy érdekes internálási hír: A lippei kormány a bajor kormány kérésére Fechenbach Félix szocialdemokrata lapszerkesztőt, Kurt Eisner volt

titkárát, akit a müncheni törvényszék 1922-ben hazaárulásért 11 évi fegháza ítélt, internálni fogja.

A 11 évre szóló ítéletet 1926-ban fel függesztették, azóta Fechenbach szerkesztő volt Detmoldban.

Más letartóztatásról ma nem is kapunk jelentést.

Érdekes gyűlésről azonban igen

DEFERÁL AZ ÁRUHÁZ-ELLENES POLITIKA

Recklinghausenben náci-gyűlést tartottak, amelyen dr. Meyer birodalmi helytartó az utóbbi idők gazdasági és politikai problémáiról nyilatkozott. Oda nyilatkozott, hogy az esztendő végéig

a munkanélküliek számát újabb millióal fogják csökkenteni.

A négy éves terv lejártával Németországban nem lesz többé munkanélküli. De hogy ez a cél elérhető legyen, Hitlernek feltétlen támogatásra van szüksége. Ezután rátért a náci-politikusok feladataira, mondván, hogy

adataira, mondván, hogy

a gazdasági szakembereknek számítaniok, kalkulálniok kell, ellenben a nácivezettek ösztönösen irányítják politikailag a népet.

Hitlernek igaza van, amikor azt mondja, hogy:

— Jobb, ha egy üzemnek olyan ember a vezetője, aki nem nacionalista, de nem is politizál és üzemét becsületesen vezeti, mintha olyan fanatikus nacionalszocialista a vezető, akinek az üzemvezetésről sejtelve sincsen.

Még mindig követelik az áruházak becsukását, folytatta Meyer. Ebből a szempontból már mindent elértünk, amit csak el lehetett érni. Azok, akik az áruházak becsukását szorgalmazzák, mondják nekünk, hova helyezik el azt az 500 ezer embert, akik a becsukás következtében kenyér nélkül maradnának. Ha valaki tanácsot tud adni, mi az áruházakat rögtön lecsukjuk.

Caillaux a fajpolitikáról

Ugyancsak nagyon érdekes és emberdokumentum az a nyilatkozat, amit Caillaux volt francia miniszterelnök a fajpolitikáról tett.

„A Capital” című lapban Caillaux volt miniszterelnök határozottan állást foglalt a fajpolitika ellen:

— 1933! mondja. A szellemek öse zavarodása! — mondja. — A egyzött népek panaszkodnak. A fájdalomból, a szegénységből, és ami még rosszabb,

az éhségből féltékenység és irigység született.

Minden fajtájú, vallású és minden társadalmi osztályba tartozó emberek százezrei mondják ma: „Miattam jöhet a háború! Legtöbb kizabadít a pokolból. Legyen már vége egyszer! Ha már ugyanis meg kell halnunk, vesszünk el inkább a harcmezőn, az ideállal a lelünkben, mint az éhséglől, üzött vadként, remény nélkül, lassan és könyörtelenül kimulva”. Ez a kiáltás mindenütt felhangzik. Nem kell-e biónyos órákban félni attól, hogy bizonyos emberek, bizonyos diktátorok, e közhangulatra támaszkodva kísérlik meg szerencsésüket? Nem próbálkoznak-e meg már ma is a német népet egy az izásáig fűtött kétségbeesett nacionalizmusba behajszolni s vajjon nem alapították-e meg ecélből a fajpedelmi teóriát?

Caillaux döbbenetesen igaz megállapításaihoz nem kell kommentár.

AZ ELSŐ „NÉMET VÁSAR”

1934 március 17-e és május 1-e között lesz a német nemzeti munka első nagy vására. A kiállítást „Német nép — német munka” jelző alatt rendezik meg azzal a céllal, hogy az új államrend tevékenységét szemmel láthatóvá tegyék.

A vásárnak Hindenburg lesz a fővédő, tiszteletbeli elnöke pedig dr. Göbbels.

AZ ÁLLAMTANÁCS TEMETÉSE

A volt porosz államtanács irodáját július 31-én feloszlatták. Ezzel a volt államtanács megszűnt.

Az új tanács működéséről még nem intézkedtek.

Titulescu még Ankara előtt Szófiába megy

A jugoszláv külügyminiszter szófiai utazása még bizonytalan

Szófia, augusztus 5

Mussanoff bolgár miniszterelnök a külügyi bizottságban bejelentette, hogy kormányának hivatalosan is van tudomása arról, hogy

Titulescu román külügyminiszter Szófiába utazik,

az utazás időpontjára vonatkozólag azonban eddigelé még semmi megegyezés nincs.

Annyi valószínű csak, hogy a román miniszterelnök még az ankarai találkozót előtt meglátogatja Szófiát.

A bolgár-jugoszláv viszonyra vonatkozólag a miniszterelnök kijelentette, hogy Jestsics jugoszláv külügyminiszter szófiai látogatása még egyáltalában nem biztos.

Jugoszláviának elég módja van arra, hogy békés szándékait más módon dokumentálja.

BENCZEL BÉLA HELYSZINI RIPIORTJA

A gödöllői Bábelben,

a jövő macdonaldok, einsteinek, fordok és eselleg filerek között

A táboriüz, az árvaleányhaj, a menü, a napilap, a sajtó-főhadiszállás

A világ fiataltsága két hétig — egyakaraton

Gödöllő, augusztus 5

Gödöllőn összegyűlt a jövő. Huszezer mosolygó szemű, kacagó száju, gondtalan gyermek tanyázik — hevenyészett sátorokban. Az övök a jövő... A gödöllői világjamboree jelentőségét nem lehet néhány papírra vetett mondatban megrögzíteni. Ez a grandiózus találkozó a Jövő...

A nagypolitika nem tudta közelebb hozni a jövőt a jelennel. Ez a huszezer mosolygó cserkész megrövidíti ezt a távolságot.

Cserkészsátrak beláthatatlan góliái sorakoznak a gödöllői erdőben, ahol öt világrész ifjúsága találkozik. A különböző fajok, színek és nyelvek bábeli zürzavart okoznak a sátrak körül a jamboree területén és ez a színes forgatag mégis a tökéletes megértés harmóniájában olvad össze.

A szívek egy ritmusra dobognak össze a fekete, barna és a fehér bőr mögött, minden sátorban bármilyen zászló leng fölötté, ugyanegy a törvény, ugyanegy erkölcs van és egyforma érzelmek fűtik a tábor minden egyes lakóját.

Amit a felnőttek, nagyképű — impozáns békekonzferenciái évtizedek alatt nem tudtak megvalósítani, azt most a gödöllői ifjúság órák alatt megoldotta. — És a Béke, amely mindennél színtébbben, megértőbben és emberségesebben szimbolizálja a gödöllői világjamboree jelentőségét, ott ül minden ember szívében...

Az első nap

Ma kezdődött Gödöllőn a cserkész nagy világjamborozása. A magyar tábor több mint tízezer cserkészt küldött a táborozásra és a külföldi csapatok is körülbelül ugyanilyen nagy számban érkeztek meg a táborozásra.

A gödöllői állomáson különvonatok ontották a külföldi cserkészeket.

Egymásután érkeztek Gödöllőre a hollandok, lengyelek, finnek, csehek, románok, svédek, dánok, máltaiak — de ki képes felsorolni a világ összes nemzetét... Az ötven bejelentett japán helyett csak egy szíami érkezett, de ezt is megfelelő övziciókban részesítették testvérei.

Tegnap még drukolt a gödöllői cserkész-tábor. Erős, szomorú idő volt, a nap nem akart kisütni...

Ma már megváltozott a helyzet. Arany sugarak cirógatják a sátrakat, zászlók lobognak, friss ütemben folyik a cserkészmunka, vezényszavak és kacagás, jókedv és nóta — ez a gödöllői világjamboree.

Gödöllőt ma már teljesen kisajátította ez a sokezeres karagó, barnainges gyermekhadserg.

Minden az ő kezükben fut össze... A cserkészek adnak felvilágosítást, rendőrségük tartja kezében a forgalmat — ha

A déliek tábor

Minden nemzetnek külön táborhelye van... A legbarátságosabb, legkopárabb a tizedik tábor... Kopár, sehol egy fa, egy bokor... Borzasztó lesz benne a kánikula... De ez így volt megrendelve a táborparancsnokságtól... Spanyolok, görögök, szíamiai és haitiak laktak itt. — Mindnyájan a forró klímához vannak szokva és a táborparancsnokság örömmel teljesítette a kérésüket. Most ők is meg vannak elégedve... Tegnap este azonban kétségbe voltak esve... Hűvös, nyári éjszaka volt és valósággal vacogtak a hidegtől... De csakhamar előkerültek idegen

testvéreik jóvoltából a pokrócok és most már mosolyogtak... És mosolygva aludtak el.

Az üzletváros már teljesen felkészülten várja a közönséget. 150 üzletben vásárolhatnak a cserkészek, matyóterülettől, magyar fokosig mindenfélét...

Az üzletváros már az első nap is hatalmas forgalmat bonyolított le. A legszorgalmasabb vásárlók az angol cserkész fiúk akik a skót rendszerhez híven — keveset, olcsón vesznek és mindent fejlegyenek.

A vezetőség

A vezetőség legbüszkébb a jamboree rendfenntartására... A tábori rendőrségre, amely vagy kétszáz gyalogos és ötven lovascserkész-rendőrből áll. A lovasok fűtykössel, a gyalogosok hosszú farragatlan bottal járnak. Külön leány rendőrsztag áll az elveszett gyermekek rendelkezésére. Van rendőrkutya osztály is: hat rendőrkutya...

Külön kisfiu-tábor van, ahol a 14 évesnél fiatalabb cserkészeket helyezték el. A jamboree ugyanis csak 14 évesnél idősebb cserkészek jöhettek — hivatalosan.

A mentőszolgálaton kívül, külön körháza van a jamboree-nak. Különben az aggoduló szülők megnyugtatójának

egy női gondozóbizottság alakult és ennek tagjai anyaként ápolják az esetleges megbetegedett kis cserkészt...

A jamboree-nak külön bankja van, de a

bankigazgató itt is panaszkodik. Nem megy az üzlet. Valószínűleg az angol deviza és valuta behozatali törvények következtében.

Tegnap este már megvolt az első táboriüz is... Kigyultak a táborüzekek. Az esti regényes tüzfénynél a cserkészek sok kedves dolgot mutattak be. A legnagyobb sikerük a barcsi cserkészeknek volt, akik a táboriüz mellett „néger-tanácsot” imitáltak, megfelelő iszonyú zürzavar és vad kiáltások közepette.

Sok nézője akad az egyiptomiak táborhelyének is. A feketearcú, piros fezes fiúk, roppant barátságosan fogadják a vendégeket, csak egyben nem ismernek tréfát. Amint elérkezik a vallási szertartás ideje,

szó nélkül Kelet felé fordulnak és áhi-

tatos imába merülnek. Napjában ötször is imádkoznak.

A MENU

A háziasszonyok kedvéért leirom a jamboree ebédjét. Leves, zöldbabfőzelék, sertéshus. Vacsora ez lesz: marhagulyás csipetkével. A mohamedánokkal baj van. Azok csak birkahúst esznek.

A mai étkezésnél 15 ezer liter tej, 24

A napilap

A sajtófőnökség a táborozás alatt huszonnégyoldalas cserkésznapilapot ad ki.

Az újságot külön autók szállítják Budapestre a táborba, ahol a cserkészektől kikerülő rikkancsok fogják árusítani a lapot. Ideális rikkancsgárda! A cserkész sajtófőhadiszállás vezetője Andrássy Mihály gróf.

Baden-Povell az ősz cserkész, a világ főcserkésze is megérkezett már Gödöllőre ahol augusztus 12-ig marad. Amikor megérkezett, éljenzés és hurrázás fogadta, a cserkészlet megteremtőjét. Bi—Pi becézőneve a nagy cserkészfőnöknek és így érthető, hogy az egész tábor ujjongott. Bi—Pi kiáltásoktól visszhangzott. A diadalkiáltás az ősz Baden-Povellt egészen a sátráig kísérte.

Inkógnóban jött meg a bécsi hajóval Bi—Pi, teljes néven: Sir Robert Baden-Povell, Lord of Silbell, Nagybritánia nyugalmazott altábornagya, a világ cserkészeinek fővezetője. Fiával, Péterrel jött civilben, ismeretlenül, ugyanazzal a hajó-

ezer tojás, 35 ezer kiló kenyér és 3500 kiló hus fogyott el.

Szép kis háztartás! Nem?

Gödöllőn ma a munkanélküliség ismeretlen. Mintegy ötezer munkanélküli találta a táborban elhelyezést.

Bár mindenütt nagy a sürgés-forgás, a leglázasabb munka a táborozó cserkész-sajtófőnökségen folyik. Innen informálják a világsajtót.

Katonás egyszerűség honol a cserkész sajtófőhadiszálláson is.

A sajtófőhadiszállásnak százkilencven cserkész van alárendelve. Ezek a lelkes fiúk gyűjtik össze a tábor hatalmas híranyagát. A sajtófőnökség riporteri karra, szerkesztőségre, információs osztályra és postacsoportra tagozódik. Nemcsak a külföldi lapokat látják el anyaggal, hanem a külföldi újságírókat is saját anyanyelvükön informálják.

Kilencven lap képviselőjében eddig harminc újságíró jelentette be érkezését Gödöllőre. Ezek között kínai, délamerikai és északamerikai újságírók is vannak. Természetesen ezenkívül franciák és angolok is

van, amely még száz amerikai cserkészt hozott. És csak akkor derült ki, hogy ki is az a kedvesen mosolygó, ezüst-ősz napbarnított gentlemann, amikor a hajóállomáson a magyar főcserkészek feszesen tisztelegtek előtte...

Baden-Povell gyermekei, öt világrész vélgúgatótt ifjúsága, két hétig kedves vendégei Gödöllőnek. Ma még gyermekek, gondtalanok és vidámak. — De holnap már az ő vállukra nehezedik a világ minden gondja. Holnap már az ő táborukból kerülnek ki a felnőttek. Talán éppen a gödöllői erdőben táborozik a jövő MacDonalddja, Mussolinije, Fordja vagy Einsteinje.

Ma még a jövő reménységei, holnap a Jövő!

Cserkészsátrak helyett hatalmas házakat kell építeniök, erdei tábor helyett egy egész világot kell berendezniök.

Hisszük, hogy ezt a munkát is azzal a komolysággal és becsületességgel, erkölcselel fogják végezni, mint a jamboree cserkész-munkáját...

Földrengés-centrum Zágrábtól tíz kilométernyire

Zágráb lakossága az éjszakái a szabadban töltötte

Belgrád, augusztus 5.

Belgrádba érkezett jelentések szerint csütörtökön reggel három órakor Zágrábban és környékén erős földrengés volt.

A lakosság a szabadba töltött és ott

várta be a reggelt, mert a földlökések egyre ismétlődtek.

A földrengés központja Zágrábtól mintegy 10 kilométer távolságra volt.

Halálos áldozatokról a jelentések még nem tudnak.

Nobile megszervezi a Moszkva-Vladivosztok közötti légijáratot

Az olasz ezredes szerződését a Szovjet három évvel meghosszabbította

London, augusztus 5.

Az olasz Nobile ezredet, akinek északsarki expedíciója annak idején botrányba fulladt, rendkívül megszerették az oroszok. Nobile

a szovjetkormány megrendelésére 20 ezer köbméter ürtartalmu léghajót tervezett.

Az óriásléghajó akciósugara 2 ezer 500 kilométer, tehát

kiválóan alkalmas a Moszkva és Vladivosztok közötti közlekedésre.

A tervezettel a szovjetkormány szakértői annyira elégedettek, hogy jelentésük nyomán Nobile szerződését a szovjetkormány 1936-ig meghosszabbította.

A Saar-vidéken 25 ezer politikai menekült van

Belga szakszervezetek Hitler-Németország ellen

Brüsszel, augusztus 5.

Brüsszelben a szakszervezeti organizációk képviselői gyűlést rendeztek a német állapotok elleni tiltakozás céljából.

Kupers holland küldött a demokratikus erők szervezését és a Németország elleni bojkottot ajánlotta.

A Saar-területi szakszervezetek vezetői kára, Dobitsch, ismertette a németországi bormarkalat, jelentve, hogy egyedül a Saar-területen 25 ezer a politikai menekültek száma.

A többi küldöttek, különösen pedig a cseh, a spanyol és a svájci megbízottak, éles harcot sürgették a hitlerizmus ellen.

Anglia nem hive annak, hogy az osztrákellenes Németországgal szemben demarssal lépjenek fel

Dollfuss „felrobbantotta” az osztrák nemzetiszocialisták központját Szuronyroham Kufsteinban a tüntető nácik ellen

Bécs, augusztus 5.

Három nappal ezelőtt az osztrák lapok jelentése nyomán terjedt el először az a hír, hogy Anglia és Franciaország közös demarssra készülnek Berlinben a német propaganda-repülőgépek osztrák területeken tett látogatásai miatt, valamint azokért a durva rádió-támadásokért, a kiket felelős németországi politikusok szövték szét a német rádiók útján az osztrák kormány ellen.

Az osztrák lapok híradását egy nappal később a francia hírforrások leenyhítették, amennyiben a felhivatalos francia ajtóiroda részben cáfolta, részben pedig azt hangsúlyozta, hogy demarssról egyelőre még nincsen szó, viszont igaz az, hogy a francia kormány diplomáciai lépéseket tett a más államok kormányával egyetértésben keresi a módokat, hogy közös fellépéssel kényszerítse Németországot a békeveszélyes propaganda beszüntetésére.

Most aztán az angol lapok is megszólaltak. Általánosságban elhamarkodottan ítélik a francia fellépést, amiből az derül ki, hogy az osztrák lapok az első híreket francia források alapján közölték. Az angolok nem olyan szélsőségesek ebben a kérdésben — írják az angol lapok, — mint a franciák s különben is Angliának nem érdeke annyira a beavatkozás, mint Franciaországnak. Ez a megállapítás természetesen nem jelenti azt, mintha Anglia mereven elzárkóznék az osztrák érdekek védelméről, viszont szükségesnek tartja leszögezni, hogy ebben a pillanatban még nincsen semmiféle demarssról szó s mindössze Páris és London között folynak diplomáciai tanácskozások a közbelépés formáját illetően. Anglia megállapítja azt is, hogy Ausztria nem kérte fel sem Franciaországot, sem Angliát a közbelépésre s így a demarssra vonatkozó írány nyilván Franciaországban született meg. Anglia hasznosabbnak látná, ha a négyhatalmi szerződés alapján lehetne elintézni ezt a kérdést. Igaz, hogy Ausztria nem tagja a négyhatalminak, ezt a nehézséget azonban mégis meg lehetne oldani. Felmerült francia részről az a terv is, hogy Ausztriának engedjék meg a légi támadásokat elhárító útegek használatát, ez azonban veszedelmes dolog volna, mert akkor Németországnak is meg kellene engedni ugyanazt.

A Times annyit jelent az ügyvel kapcsolatban, hogy a Berlin elleni közös fellépésre vonatkozólag még semmi végleges intézkedés nincs és nem is lesz addig, a míg London és Páris véglegesen meg nem egyeznek a fellépés formáját illetően.

A FELROBBANTOTT NÁCIKÖZPONT

Röviden jelentettük, hogy a bécsi rendőrségnek sikerült letartóztatnia bizonyos Waechter Schneider nevű nemzeti szocialista vezetőt, aki a jelek szerint németországi megbízatással az osztrák nemzetiszocialista mozgalmat szervezte és irányította. A rendőrség maga még nem adott ki hivatalos jelentést, sőt a további sikeres nyomozás érdekében szinte titkosan abban reménykednek, hogy Waechter Schneider letartóztatásával sikerült az osztrák náci-központot leleplezni s ezzel utját vágni a további szervezkedésnek is.

Az újabb jelentések azt hozzák hírül, hogy Schneider lakásán rengeteg levelet találtak, amelyek kézzel foghatóan bizonyítják, hogy a bécsi náci-központ szoros összeköttetéseket tartott fenn Berlinnel s minden tevékenységére onnan kapott részben biztatást, részben irányítást. A nyomozás most erősen folyik tovább, annak megállapítására, hogy a szervezkedésnek kik voltak az alvezérei és vidéki megbízottai.

Az osztrák nemzeti szocialisták központi irodáját egyébként a Brandstadtergasse 4 szám alatt találták meg. Rajta látszólagosan körülfarták és a párt egész

levelezését elköbozták. Az itteni levelek alapján újabb 25 embert tartóztattak le.

PARÁZS NÁCIBOTRÁNY EGY TEMETÉSEN

A vasárnap és hétfőn meghiusított nemzetiszocialista felvonulás nem tört le az osztrák nácikat. A Bécsben most felfedezett és leleplezett náci-központban lefoglalt iratok és levelezés sem rémitette meg a vidéki szervezeteket. Az osztrák csendőrség a legerélyesebben lép fel minden megmozdulással szemben de azért a náci-botrányok minduntalan megismétlődnek.

Legtöbb Kufsteinban volt hangos náci-tüntetés egy nemzetiszocialista temetésén. A párt tagjai teljes számban vonul-

tak fel a temetésre s ezt az alkalmat is tüntetésre és lázításra akarták felhasználni. A csendőrség azonban résen volt. A gyász-szónok az elhunyt érdemeit méltatva felemelt karral köszöntötte a halottat, mint „hü bajtársát”. A csendőrök nyomban letartóztatták. Erre egy másik nemzetiszocialista harsány „heil! heil!” kiáltásokkal biztatta az izgatott tömeget a Hitler melletti tüntetésre, de őt is letartóztatták. Végül a nácidalárda a nemzetiszocialisták indulóját kezdte énekelni, de a csendőrök ezt is megtiltották s amikor a dalárdisták nem engedelmessé váltak, szíriusokkal megkezdették a tömeg szétverését. A dalárda tagjai is futásnak eredtek, de a dalt tovább énekeltek.

Pénzért szónokolnak az osztrák nácivezérek

A bécsi sajtó szemelvényét közül abból a szolgálati könyvből, amelyet Habicht, az osztrák nemzetiszocialista párt volt országos felügyelője állított össze és amely egy minapi házkutatás alkalmával került a rendőrség kezébe. Ez a szolgálati könyv nyilvánvalóan megmutatja, hogy miféle „nemes és hazafias” szemponatok ösztönözték az osztrák náci-funkcionáriusokat tevékenységükben. Ugyanis a könyv részletesen felsorolja, hogy az egyes szónokok miképpen honorálandók. Minden szónok igényt tarthat utazási

költségeinek, lakásának és ellátásának fedezésére.

A szónoki honoráriumok a következők: Kerületi szónoknak az első gyűlésen 5 shilling, a vezérszónoknak 10 shilling. A további, ugyanazon napon tartott szónoklatokért a jutalom fele jár. Országos szónokok személyesen egyeznek meg a honrárium kérdésében a rendezőszéssel, amely felel a pontos fizetésért. A díjak a szónokoknak diszkrétén, még a gyűlés megkezdése előtt nyújtandók át, zárt borítékban.

A marosujvári szolgabíró nem engedte meg, hogy a vasgárdisták gyűlést tarissanak

Nem az alkotmány van érvényben, hanem a bizalmas rendeletek

Kolozsvár, augusztus 5

Marosujváron 12 vasgárdista vezér propaganda gyűlést akart tartani. A gyűlés tartási szándékát bejelentették. A váci főszolgabírónak, aki a bejelentést nem vette tudomásul, illetve a gyűlés megtartását betiltotta. A vasgárdisták arra hivatkoztak, hogy nekik a gyűlésre nem kell engedély, ők csak egyszerű bejelentéssel tartoznak s ennek elegendő is tettek. Gyűléstartási joga az alkotmány szerint mindenkinek van s Marosujváron nincs ostromállapot, hogy a kivételes rendelkezések érvényben volnának.

A főszolgabíró erre 12 tanu előtt kife-

lentette, hogy ő, mint közigazgatási hivatalnok, nem az alkotmányt tartja szem előtt, hanem elsősorban azokat a bizalmas rendeleteket, amiket feletteseitől kap. A főszolgabíró egyidejűleg utasította a csendőrséget, hogy szükség esetén erőszakkal is akadályozza meg a vasgárdisták gyűlését.

Bardeanu csendőrmester a főszolgabírói parancsra való hivatkozással közölte a vasgárdistákkal, hogy „ötvenet veret rájuk”, ha megkísérlik a gyűlés megtartását. Együttal kijelentette azt is, hogy az elkobzott autót sem adja vissza mind addig, amíg a csendőrpáncsnokság miniszteri utasítást nem kap.

Herriot a Dnyeszteren keresztül akar Moszkvába utazni

és erre engedelmet kért a Szovjettől

Automatikusan megszűnt az ostromállapot

A kormány meg akarja állítani a buza árának esését

Bukarest, augusztus 5

A bukaresti hadbírószak első tanácsa előtt pénteken reggel megkezdődött a Seletzky-pör tárgyalása. Seletzkyt a tárgyalásra egy fegyvertelen őrmester vezette elő. A beidézetek tanúk közül megjelentek Madgearu pénzügyminiszter, Stefanescu-Amza volt hadügyminiszter és Mărdărescu tábornok, volt hadügyminiszter is. Seletzky hatalmas iratköteggel a hóna alatt foglalt helyet a vádlottak padján.

A vád 4. a védelem 42 tanut idézett be. A bíróság Seletzky személyi adatainak kivétel után elhatározta, hogy a per egész tartama alatt úgy délelőtt, mint

délután ülészik.

Az első tárgyalási nap egyébként a terjedelmes vádirat felolvasásával telt el. Az érdembeli tárgyalás szombaton kezdődik meg.

MEGSZÜNT AZ OSTROMÁLLAPOT

Augusztus 4-én, pénteken megszűnt az ostromállapot, amelyet ismeretesen a február 4-i törvénnyel rendeltek el. A megszűnés a törvény automatikus erővel bíró rendelkezése folytán következett be. Az ostromállapot ideje alatt keletkezett statáriális percek még a hadbírószakok fogják letárgyalni.

A csendőrség a temetés után is több letartóztatást eszközölt.

BÉCSBEN LETARTÓZTATTAK KÉT NÉMET UJSÁGÍRÓT

A rendőrség pénteken reggel őrizetbe vette Schebki Ernő és Hönig Hermann német újságírókat. Az utóbbi a Münchener Zeitung bécsi szerkesztője, az előbbi pedig az egyik nagyobb berlini kiadó megbízottja volt.

A rendőrség azzal vádolta a két letartóztatott sajtómegbízottat, hogy elfoglalt és célzatos jelentéseket adtak le Németországba az osztrák állapotokról és az osztrák nemzeti szocialista mozgalomról.

MÁSFÉLMILLIÓ SZOCDEM ALÁÍRÁS

Az osztrák szociáldemokrata párt hónapok óta a aláírásgyűjtő akciót indított egy a köztársasági elnökhöz intézendő népfelfolyamodvánnyal kapcsolatban. Ez az akció teljes sikerrel végződött. Eddig több mint egy millió aláírást gyűjtöttek össze s az akciót még tovább folytatják. A rengeteg aláírást bizonyítja az is, hogy a szociáldemokrata párt Ausztriában még most is jelentős ényező, amely tény mellett természetesen nem lehet közönyösen elhaladni. Az aláírási akció a legnagyobb sikert Bécsben érte el, ahol mintegy félmillió autogrammot gyűjtöttek, de jelentős az eredmény a vidéken is. Az aláírási értékelésénél nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy nem titkos szavazásról, hanem nyílt, aláírással megerősített vallomásról van szó. Epper ezért a köztársasági elnöknek politikai elhatározásainál az aláírási akció eredményét szem előtt kell tartania.

A könyv elárulja, hogyan kell kezelni a párthivatalnokokat. Ezeket az állomáson fogadni muszáj s köteles a tagokat lakhelyéről és társalgóról is gondoskodni részükre. A vezetők még nagyobb megtiszteltetésben részesülnek. A vezető mellett védőőrt kell állítani s állandó kocsi rendelkezésére bocsátani. Ünnepi jelvények, belépőjegyek és programok ingyenesen állanak a vezetők rendelkezésére s tilos tőlük bármi hozzájárulást kérni.

Egyben felesleges is.

Nem érdektelen az a felhivatalos információ, hogy „a kormány szükség esetén az ostromállapotot dekretális uton meghosszabbíthatja.”

A BUZÁRAK

Országsszerte nagy izgalmat váltott ki a gabonaneműek árának zuhanása és különösen az, hogy a buza vagononkénti ára 25—30 ezer lejre esett. Ezzel kapcsolatban a kormány csütörtökön este tanácskozást tartott és ezen elhatározta, hogy a gabonaneműek értékesítésére vonatkozó tervét sürgősen megvalósítja. Így tehát már a közeljövőben a buzaárak emelkedése várható.

HERRIOT UTJA

Ismeretes, hogy Herriot volt francia külügyminiszter Konstantinápolyon keresztül, tehát nagy kerülővel utazik Moszkvába. Ezzel kapcsolatban az orosz hatóságok kérelemmel fordultak illetékes román körökhöz, hogy

Románia biztosítson Herriot részére szabad utat a Dnyeszteren keresztül. A kérés felől még e héten döntenek.

A Tót Nemzeti Tanács most Rómához fordult

Róma, augusztus 5.

A Csehszlovákiától elszakadni kívánó tótok egyik vezére, Jehlicska Ferenc, aki egyike azoknak, akik legutóbb Genfben megalakították az új Tót Nemzeti Tanácsot, most levelet intézett a római egyetemlegesség propaganda osztályához. Leveleiben többek között így ír: „Mi, a kicsiny, de önérzetes és feddhetetlen tóti nemzet mindig elismertük, hogy Rómában van a szellemi egység középpontja s ezért most mi is belépünk a mozgalomba. Reméljük, hogy Rómából jön a gyógyulás a beteg világ számára. Ugy fordulunk Rómához, mint gyermek az anyjához. Jelen nyilatkozatomat a tóti nemzet akaratából tettem meg.”

Jehlicska újabb akciója kinos feltűnést elterelt Prágában, ahol tehetetlenek az ország határain kívül indított tóti elszakadási mozgalommal szembe.

A nagy
tubusára
LEI

22.-

NIVEA fogpaszta

Tehát: csekély kiadás ellenében a legnagyobb előnyök. Minősége — Nivea Gyártásnál a legjobb nyersanyagok — használatban a legnagyobb hatás.

Enyhe, könnyen habzik, íze csodálatosan kellemes, használata gazdaságos. Ez az a fogpaszta, amelyre Önnek szüksége van!

Beiersdorf & Co. S. A. R.
Braşov

Székeludvarhelyre befőrt a Cigány-patak

Udvarhelymegyét ismét árvíz fenyegeti

Székeludvarhely, augusztus 5.

A megvadult időjárás folytán, — négy-öt esőtelen nap után, egy hete esik a megyében, — a patakok és a Küküllő ismét kiöntéssel fenyeget, sőt sok helyen már el is árasztotta a vidéket.

Harmadikára virradólag Udvarhelyen a Cigány-patak garázdálkodott, nagy riadalmat

keltve a szombatfalvi városrészben.

A víz az utcán negyven centi magasságban hömpölygött,

megtöltve a pincéket és elmosva a kerti veteményt.

A lakosság aggódva tekint a következő nyek elé.

A kisiparos és kiskereskedő üzleti könyveinek vezetési kötelezettsége — törvénytelen

Brassó, augusztus 5.

Szabó Béni országgyűlési képviselő a kiskereskedők és kisiparosok könyv-vezetése ügyében az alábbi nagyon érdekes és részletes felvilágosítást adja:

A pénzügyminisztérium, hivatkozással a központi bélyegügyi bizottság 1927. július 2-i határozatára, 118—217. 1933. július 15. szám alatt egy rendeletet adott ki, melyben

legkésőbb 1933. szeptember 1-ig haladékat adott a kiskereskedőknek és a pék, hentes, mészáros, stb. iparosoknak, az üzemiükkel kapcsolatos kereskedelmi könyvek beállítására.

E rendelkezés szerint tehát a kiskereskedők és kisiparosok 1933. szeptember 1-től kezdve kereskedelmi könyvek vezetésére lettek kötelezve, amely tény az ügyis rendkívül súlyos nehézségekkel küzdő kiskereskedőket és kisiparosokat, a különféle könyvek beszerzése, felülbélyegzése és vezetése által újabb, szinte leküzdhetetlen nehézségek elé állítja.

E könyvek vezetésére ugyanis a kisegyzetenciák nagyrészt képtelenek, vagy ha igen, akkor a munkaidője jelentékeny részét kell e célra fordítsa, vagy pedig a könyvek vezetésére alkalmazottól kell gondoskodjon, amely tények bármelyike egyenlő a lehetetlenség-gel.

Ez a rendkívül sérelmes rendelet, melyet a miniszter ur a központi Bélyegügyi Bizottság által előtett 6 évvel hozott határozat alapján adott ki, semmiképpen sem maradhat érvényben, mivel teljesen ellentétben áll az időközben módosított egyes idevonatkozó törvények szakaszaival.

Az 1933. márciusában módosított és a Hivatalos Lap 1933. évi 89-ik számában kihirdetett egyenes adókról szóló törvény 105. szakasza g. pontja értelmében ugyanis a kisiparosok és kiskereskedők nem büntethetők azért, ha kereskedelmi könyveket nem vezetnek. Fenti 105. szakasz hivatkozik még az 1932. december 31-i forgalmi adó törvényre, melynek 12. szakasza állapítja meg, hogy kik tekinthetők kisiparosoknak, akik fővárosban 80 ezer, törvényhatósági városban 60.000, más városokban 40.000 lejnél magasabb üzlet, vagy üzlethelyiség bért nem fizetnek, 6 szakmunkásnál többet nem tartanak és 5 HP. lőerőnél nagyobb géppel nem dolgoznak. Kiskereskedők pedig a fentnevezett egyenes adókról szóló törvény 30. szakasza és ugyanezen törvény végrehajtási utasítása 84. szakasza szerint azok, akiknek adóját 3 évre (Patenta Fixa szerint) állapítja meg az adókievöl bizottság.

De különben ezektől eltekintve, az 1927. évi áprilisi bélyegtörvény 4. szakasza 19. bekezdése alapján sem rendelhető el a kereskedelmi könyvek vezetése, mivel e törvény csak a kereskedelmi könyvek bélyegilletékeinek módosításait írja elő és nem a könyvek kötelező beállítását. Tehát a fenti miniszteri rendelet tévesen hivatkozik a bélyegtörvény fenti szakaszára.

Azon tényből tehát, hogy az 1933. évi egyenes adó törvénye 105. szakasza szerint nem büntethető az a kiskereskedő, vagy kisiparos, aki kereskedelmi könyvet nem vezet,

világosan következik, hogy ezek kereskedelmi könyvek vezetésére nem kötelezhetők, sem bizottsági határozatok, sem miniszteri rendeletek által, mivel a törvény világos rendelkezéseit a törvényhozó testületnél kisebb fórumok nem helyezhetik hatályon kívül.

Mindezek alapján a brassói Ipartestület és az Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége nevében 1933. július 28-án részletesen megokolt kéressel fordultam a távollévő Madgearu pénzügyminiszter helyettesítő Ghelmegeanu pénzügyalminiszterhez, kérve a sérelmes rendelet visszavonását.

Ghelmegeanu alminiszter kijelentette, hogy a központi bélyegügyi bizottság határozatát nem áll módjában megváltoztatni.

E kijelentés után a két kérelmet 23—120—933. illetve 23—129—923. július 28. szám alatt iktattam, hogy ily módon azokra a választ írásban is megkapjuk, hogy azután a további intézkedéseket megtehesük.

BARADLAI LÁSZLÓ RIPIORTJA:

SZEGÉNY EMBER SZOMORU SZERELME

Razzia, amely megcsufolja Eroszt, aki szent és örökkévaló

Szatmár, augusztus 5

— Látom, hogy unatkozik szerkesztő ur — szóltott meg a kövér és jovialis rendőrkomiszár — jöjjön velünk egy erkölcsrendészeti razziaóra éjjel.

— Nem bolondultam meg. Mit lehet látni vidéken egy ilyen razziaán? A vidék erkölcsös, nincs itt kilengés.

— Na, azért mindenesetre jöjjön és nézzem meg a vidéki erkölcsöt.

Augusztus van. A mozi ilyenkor meleg. A kávéházban már unalmas hallgatni a sok sirást. Gyerünk a razziaóra.

A SZAMOSPART

Álláthatatlan sötétség. Két detektívvél és négy rendőrrel óvatosan, macskaléptekkel indulunk az utcán. Lenn a töltés alján találunk az első párra.

— Igazolják magukat!

— Kérem, én Fazekas Péter vagyok — mondja önértzetesen a férfi.

Iparosfő ember. Pénze nincs szállodára. Szemmeláthatólag méltatlankodik, hogy a rendőrség már a szegény ember szerelmébe is beleszól. Elvégre ez az élet öröme és mit csináljon, ha a háziasszonya nem türi, hogy nőt vigyen haza.

Igen, a vidéki szerelmi élet legfőbb haja a lakáskérdés. Csak éppen álszeméremből nem merünk róla beszélni.

— És ki a hölgy? kérdi a rendőrtiszt.

— A menyasszonyom — válaszolja büszkén a fiú.

A leány tizenhétéves lehet. A rendőrtiszt villanylámpájánál látszik, hogy a nyakát ma aligha mossa meg. Viszont a harisnyája selyem.

A haja ondólva van.

— Hogy hívják a menyasszonyát?

A fiú zavarba jön. Szinte virit róluk hogy este ismerkedtek és tíz perc múlva már a Szamospart felé sétáltak. Már eső-

koloztak, csak éppen, hogy bemutatkozni felejtettek el.

A leány észreveszi a fiú zavarát. Talpra esik, mint a macska:

— Miért nem mondd meg szívem a komiszár urnak, hogy Szonjának hívják.

— Szonja? Ez orosz név. Hol született maga fiam?

— Vetés községben, szatmári járás

— És hogy jutott eszébe kedves szüleinek, hogy Szonjának kereszteljék?

— Kérem, tulajdonképpen engem Julcsának hívnak, de ez nem előkelő. A moziban egyszer láttam egy orosz filmben a Gréta Garbót. Azt Szonjának hívták, akkor vettem fel én is a Szonja nevet. A fiúk is megszokták

— Milyen fiúk?

— Az ismerőseim. Elszoknak vinni csónakázni, meg friss csapadékot inni az uszodakertbe.

— Móta ismered a völgyényedet?

— Már régóta. Este kilenckor ismer-

A tizenhároméves lilium és lovagja, a mészáros

Tovább megyünk. Tíz lépéssel odébb egy tizenhároméves, meztelbas kis csavargólány kerül elő a bokorból. A partnere, testvérek között is — ötven éves Mészáros. Vastag aranyláncal a hasán. Pont olyan, mint amilyennek a „cukros bácsit” szokták elképzelni. A kislány mindent magára vállal. Ő hívta a bácsit.

— Addig főztem — mondja komolyan — míg a pali nem tudott ellentállni és velem jött.

— Ki tanított erre téged, te kis penészvirág?

— A mamám meg a testvérem. De már régen. Már tizenegy éves korom óta az anyám küldenek.

kedtünk meg és mindjárt eljegyeztet.

— Látom — mosolyog a rendőrtiszt — már az esküvőt is tartjátok.

— Hát mit csináljon az ember — vág vissza hetykén a leány — ez a kis öröme van az életben, hát már ezt is irigylő a rendőrség.

— Ne szájjal Juli — szólal meg az egyik rendőr — jössz velünk a rendőrségre és holnap vizitre mégy.

A lovag hallgat. Szép egy lovag. Egy szava sincs a menyasszonya védelmére, szava sincs a menyasszonya védelmére. Boldog, mikor eliszkolhat. A nő utána kiabál:

— Azt ígérte, hogy vesz egy új fűrdő-dresszet. Mi lesz a pénzzel?

Mikor a lovag nem válaszol és eltűnik az éj sötétjébe, a leány kiköp:

— Szép egy gavallér ez is. A fene, csak bele, hogy milyen pechem van a férfiakkal.

Sándor jugoszláv király elhatározta, hogy bejárja országát, (persze nem gyalogszerrel). Képünk Gaspie-Lica pároska főtérén készült, ahol a király beszédbe elegyedett a földművesekkel és minden bajukról kifaggatta őket.

A további intézkedésünk valószínűleg az lesz, hogy intervencióra kérjük fel egy kereskedelmi, mint a munkügyi minisztereket, s ha ily módon sem sikerülne a sérelmes rendelet visszavonása, úgy a Semmitőszékhez fordulunk döntés pégett, mivel, ismétljük, hogy szerintiünk a rendelet éles ellentétben van az egyes törvényekkel.

Azaz kérdésre pedig, hogy ha szeptember

1-ig ez ügyben döntés nem történne, az érdeklő kiskereskedők és kisiparosok beállítását a könyveket, vagy ne, azt felelem, hogy a fentiek alapján mindenki cselekedjen belátása szerint, mivel a végleges döntésig határozott utasítás nem adható.

Ha ez ügyben a Semmitőszékhez kellene forduljunk, kérni fogjuk a pénzügyminisztert arra, hogy a rendeletet a döntésig fűgessze fel.

A gyerek bekerül a gyűrűbe. A mama és a testvér holnapra idézést kapnak. A mészáros is be akarják vinni. A leány tizenhétévesen aluli. A mészáros könyörög:

— Uraim, feleségem és gyermekem van. Ne csináljanak velem ilyen szegényt. Csak nem kérhetek születési bizonyítványt egy nőtől, aki kikezd velem.

— Ez magának egy nő — mondja mérgesen a rendőrtiszt — ez a taknyos.

— Kérem én már nő vagyok — önértékeskedik a parti vadrózsa — és a bácsi igazán nem tudhatta.

— Fogd be a szád téged nem kérdezett senki. A mester velünk jön. Legálább megtanulja, hogy feleséges ember létére nem kezd ki ilyen mákvirágokkal.

A mester beáll a sorba. Nagyon sápadt és nagyon szomorú. Percek alatt kilókat fogy le.

LILIOM, AZ ARULÓ

Odébb egy külvárosi Lilium horkol. Felköltik. Igazoltatják. Igazolványa nincs. Hízeleg a rendőrtisztnak:

— Kérem, én voltam az, aki a vagon-

— Mindazon mérgezési esetek leközdésénél, melyeket romlott élelmiszerek idéznek elő, a természetes „Ferenc József” keserűvíz azonnali használata fontos segédeszköz képez. Híres orvostudományi könyvekben felsorolják azt is, hogy a Ferenc József víz többek közt ólommérgezésnél, mint specifikus ellen-szer kitűnően beválk.

gyári kommunista szervezkedést „beköptem” a rendőrségen.

Sajnos, ez sem használ. A Lilium bekerül a sorba. Szidni kezdi a nőket:

— Megálljatok, cefkák, ti miattatok kerültem én most ide. Mert nektek pont a Szamospartra kell jönni szerelmeskedni.

Szonja visszavág:

— A maga kedvéért legközelebb majd a prefekturára megyünk. Mi?

Minden bokrban sustorgás. Agak reszesnek, futó léptek zaja vész el a sötétben. Végig a parton „leadták a drótot”, hogy razzia van. Itt már több eredmény nem lesz.

CSALADI TALÁLKOZÓ, CSUPÁN A PAPA HIÁNYZIK

Gyerünk a Római kertbe.

Életveszélyes. Valamikor a város egyik legegység sétánya volt. Ma elhanyagolt.

bokrokkal, dudvakkal benőtt rejtékhelye a szerelmeseknek és azoknak, akik a törvénytől elbujálnak.

Tíz lépéssel a kapu mögött, egy padon tejfelesképi inasgyerek enyeleg egy kővér kanarisárgahaju, aranyfogu, természetes hölgygel. Rávilágítunk:

— Mama! Anyukám édes, én is itt vagyok — kiált fel a mézsáros tizenhárom éves partnere.

A mama nincs tulságosan elragadtatva.

— Nemsokára együtt lesz az egész család — mondja a rendőrtiszt.

— Kérem, ez nekem zsenáns — mondja a mama — nem az, hogy megtalálták, hanem, hogy egy ilyen fiatal gyerekekkel. Dehát az embernek vannak kilengései.

— Ne busulj mama — vigasztalja a leánya — nem lesz semmi bajunk. Holnap megvizsgálunk és kiengednek.

— De mit fog enni a pap, ha nem vizsgálunk neki haza reggelre péntek?

Most egy kicsit szomorúak mind a ketten. Sajnálják a szegény papát, akiről egyszerre hárman is gondoskodnak a családban: a mama, a nővér és a kicsike.

A kis inas egész testében reszket. Csak meg ne tudja a mester. Leigazoltatják. Kap egy barátságos barackot a fejére és mehet.

PASZTORÓRA, AMELYEN SIR A GYEREK

A kerti tó mellett, gyereksírás veri fel az éjszaka csendjét.

A gyerek polyában fekszik a harmatos fűben. Mellette az anyja enyeleg. Óvatos mama. Nincs kire hagyni otthon a gyereket. Magával hozta. Valószínűleg udvarlás közben táplálja is a gyermekét.

Egy fa alatt négy férfi horkol. Felébreztik őket. Razziához szokott szemükhöz látja, hogy miről van szó:

— Kérem, mi nem vagyunk szerelmesek. Csak aludtunk.

Gyors igazoltatás. Kettő régóta körözött tolvaj, az egyik orgazda, a másik katonaszökevény.

Még a zugszálloda van hátra.

Az egyik szobában a vidéki jegyzőné enyeleg lovagjával, a szép kereskedőseggel. Mint férj és feleség vannak bejelentve. A férj valamelyik otthoni községben alszik. A felesége a nagymamához jött be. A nagymama teljes negligésben didereg a szoba közepén. Iszonyuan zavarban van:

— Csak a nagyságos asszonynak ne történnék baja, kérem — mondja gálánsan. — Én mindent vállalom.

— Hagyja pubikám, majd én elintézem — mosolyog olvadékonysan őnagysága a rendőrtisztre. Szegény rendőr azonban már fáradt és álmos. Négy gyereke van. Hatástalanul pattannak le róla a csábmosolyok. A vidéki szirén, a vicinális démon megbukott. Be a sorba. Reggel majd a rendőrség.

Az egyik melléktúrában egy csukott autó. A gazdag fiatalur passziózik benne egy fiatal hölgygel.

Egy magánlakás kapujából most lép ki dr. Csinos, a jónevű nőorvos. A magánlakás tulajdonosa ülteti uton van. Öngyógyítása nyugodtan piheg az ágyban. Dr. Csinos fityörészve indul haza.

Hajnaliodik.

A rendőrtiszt olvas a gondolataimban és legyint egyet:

— Persze, ezt ott — mutat a lakás felé — nem lehet beállítani a sorba, Csak az ilyen mocsárvirágokat.

Reggeledik.

A razziának vége. Az erkölcs ma éjszakra nyugodtan aludni térhet.

És Erosz holnap újra kezdi munkáját. Körbe-körbe.

A Resicza redukálja a nyugdíjakat

Temesvár, augusztus 5.

A Resica központja értesítette nyugdíjasaikat, hogy

a tisztviselőknél 25, az altiszteknél 20 százalékos nyugdíjredukciót hajt végre. A jelek azt mutatják, hogy a vállalat már augusztusban is ezt az új összeget akarja fizetni.

Az érdekeltek memorandumot küldöttek a központba és elhatározták, hogy a jogtalan csökkentés ellen késhegyig menő harcot indítanak.

Az ir szabadállam véres polgárháboru küszöbén áll

Vasárnap felvonul a fehér hadsereg és ez dönti el Irorszag sorsát

London, augusztus 5.

Az ir szabadállamban egyre veszélyesebb a helyzet s minden jel arra mutat, hogy a függetlenségét csak nemrégén megszerző állam a véres polgárháboru küszöbén áll.

Jelentettük, hogy De Valera diktátor pár nappal ezelőtt elrendelte a republikánus szabadcsapatok feloszlását és a fegyverek elkobzását. Ezek a szabadcsapatok voltak azok, amelyek az ir függetlenségi harcot diadalra vitték és lehetővé tették a Cosgrave-kormány megalakulását. Szerepük azonban most már bevégeződött s ebben a pillanatban már rendkívüli veszélyt jelentenek a kormányra, mert egyre inkább eltolódnak a szélső jobboldal felé s állandó tüntetéseikkel és felvonulásaikkal veszélyeztetik a közrendet.

De Valera csütörtökön nagy beszédet tartott a parlamentben s a képviselők elé tárta, hogy az országot komoly veszedelem fenyegeti. És a beszédében valóban főnáll. De Valera ugyanis már nem tudott érvényt szerezni a „fehér csapatok” feloszlására vonatkozó rendeletének. A fegyverviselési tilalmat is csak a magánosokkal szemben sikerült végrehajtani. A házkutatások során rengeteg fegyvert elkoboztak, viszont nem sikerült leszerelniük a republikánus csapatokat, amelyek pedig egyre fenyegetőbb magatartást tanúsítanak.

Az ir szabadállam további sorsa kétségkívül vasárnap dől el, amikor a 20 ezer emberrel készülő felvonulni a „fehér hadsereg”. De Valera ugyan betiltotta a felvonulást, a mozgalom vezérei azonban bejelentették, hogy a tilalmat nem veszik tudomásul és csak azért is fegyveresen vonulnak fel. Igaz, hogy a kormány is rendelkezik még hűséges csapatok fölött, ezeknek a kivezénylése azonban csak nagyobbitja a veszélyt, mert egyet jelenthet a polgárháboru kitörésével. Az erőviszonyok ugyanis ebben a pillanatban teljesen kiszámíthatatlanok és nincs semmi biztosíték arra, hogy összecsúszás esetén a kormányhű csapatok kerüljenek ki győztesen.

Az viszont nem kétséges, hogy Anglia készenlétben áll s várja, hogy közbelépését az irországi események indokoltá tegyék. Már pedig, ha ez megtörténik, úgy az ir szabadállam sorsa jóidőre megint kiszámíthatatlan fordulatot vehet.

Megszüntet a CFR egy megállóhelyet:

700 munkás munkanélküli lesz

Két vasuti váltó — félmillió lej

Temesvár, augusztus 5

A CFR értesítette a mundusborloi üzemet, hogy az üzem egyik telepe mellett levő baltaserátái megállót megszünteti. A telepek ezért a jövőben kiutazókat a 11 kilométer távolságban fekvő karánsebesi állomáson kellene feladnia. Mit után

az üzem a faszállítványokat a hosszú kocsiútra nem tudja kalkulálni, 700

munkásnak felmondott

és a munkaiügyi felügyelőségnek bejelentette az üzem feloszlását.

Erre a CFR tárgyalásokat kezdett és ajánlatot tett, hogy két váltónak és egyéb felszerelésnek félmillió lejtben történő megállítása ellenében meghagyja a megállót.

Az eset a Bánságban kinos feltűnést keltett.

Nem komoly már a dollár aláértékelésének terve

Roosevelt 600 barátja szanálja a gazdasági életet

Washington, augusztus 5

Beavatott körökben úgy tudják, hogy a dollár aláértékelésére kezdett program keresztülvitelére Roosevelt nem gondol komolyan. A kincstárnak ugyanis szeptember folyamán 6 millió dollár értékű, hadikölcsönkötvényt kell refun-

dálnia s nem képzelhető el, hogy egy ilyen fontos belső pénzügyi manőver végrehajtása előtt akarnák éppen megintatni a dollárba vetett bizalmat. Erre mutat egyébként az is, hogy eddig sem a dollár tényleges szaporítására, sem a bank hitel korlátozására nem történt intézkedés.

ASTRA

MOZGÓ

BRASSO

FALUSI ÁRTATLANSÁG

Ma, aug. 5-től szombattól

Figyelem!

1. 1933. év legszebb és legjobb zenés vígjátéka.
2. 1933. év legnagyobb sikere.
3. A bukaresti Femina-Mozgó 8 hétig játszotta.
4. A királyi család 3-szor nézte meg a filmet.
5. Ezt a filmet aranyéremmel tüntették ki.
6. Humorosabb, szebb, tükéletesebb nincs mint a:

Részereplők: Lucie English, Ralph Artur Roberts

DIANA sósborszesz nyáron is nélkülözhetetlen.

Roosevelt elnök baráti segítségével 600 embert választott ki abból a célból, hogy állami és kerületi tanácsokat szervezzék. E tanácsoknak az lesz a feladatuk, hogy a gazdasági élet szanálását célzó ellenőrzési kampányt ellenőrizzék, támogassák s vigyázzanak arra, hogy a munkaadók kötelezettségeiknek megfeleljenek. Az új kódexben felvett munkaadók számát 70 ezerre becsülik.

Az aradi moziháboruban most már a szerződésekkel hadakoznak

Arad, augusztus 5.

Az aradi „Uránia” mozi tulajdonosainak pereskedési ügyében, — amelyet legutóbbi lapszámunkban részletesen ismertettünk, — érdekes fordulat történt. A rendőrség megkezdte a kihallgatásokat, amelynek során Schillinger Imre elektromérnök, az egyik tulajdonos, az „Uránia” mozival kötött megállapodást, is bemutatva. Kiderült, hogy

a moziengedély Manescu nevére szól, míg a tőke egészen a Schillingeré.

Ötven százalékos társak csak akkor lesznek, ha a befektetett tőke megtérül.

Schillinger egyébként bebizonyította, hogy

a hangosfilm-leadógép az ő tulajdonát képezi,

mert mint elektromérnöknek, képviselői vannak. Az „Uránia” gépet is a képviselő útján kapta, azzal a feltétellel, hogy a gépet, mint a vállalat képviselője, bármikor leszerelheti. (Ami meg is történt!)

Az elektromérnök egyébként azt is bebizonyította, hogy Manescu rokoni alapon napi 140 lejt folyósított a családjának.

Manescunak már volt néhány kinos moziügye, így Brassóban is, ahol a néhai „Redout” mozgó társtulajdonosa volt. A rokonait pártfogoló mozi az aradi „Corzó” moziból sem sima körülmények között távozott.

A mozitulajdonosok pereskedése még sok érdekes fejleményt ígér.

— Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan, biztosan és kellemesen hat.

2500 milliomos van Németországban

Berlin, augusztus 5

A Reichspost közgazdasági kimutatása szerint Németországban ezidőszámra 2500 embernek van egymilliónál nagyobb vagyona. (A háború előtt 15.547 milliomos volt Németországban.) A leggazdagabb német még ma is II. Vilmos volt német császár, 400.000 holdas földbirtokát és a hozzávaló kastélyokat 450 millió márkára becsülik. Ehhez járul 250 millió márka magánvagyon. Utána következik Thurn-Taxis herceg, akinek 500.000 hold földje van, vagyona 240 millió márka. Ezután következik a Krupp-család, melynek vagyona a háború óta megfogyatkozott: 320 millióról „csekély” 200 millióra csökkent. Utána következik Fritz Thyssen nagyiparos, a Hitler-mozgalom ismert támogatója, 120 millió márka vagyonnal, Wolff kölni gyáros 110 millió, társa, Ottomár Strauss 60 millióval, Hohenlohe-Oehringen herceg 120 millióval, a Mendelssohn-bankárcsalád 120 millióval, Fürstenberg Egon Miksa herceg (100 millió), Guido-Henckel Donnersmarck herceg (100 millió), gróf Henckel (65 millió), a szász-roeimari herceg (60 millió), Albrecht württembergi herceg (35 millió), Hohenzollern-Sigmaringen Ernő herceg (30 millió), dr. Karl Bosch titkos tanácsos (15 millió) és Karl Friedrich Siemens (15 millió). — Ezeknél a milliomosoknál a nemzetiszocialista mozgalom még nem sok vizet zavar. Nem is fog.

HIREK

ROSEN ALICE (Nagyvárad)

Tilalomfák között bukdácsolunk

Tilalomfák között bukdácsolunk,
s hajt bennünket vágyunk előre,
előre, előre.

Vagyunk a meg nem alkuvók hada
a szürkeségből hívogat a fény,
(titkos jelírás szívünk közepén).

Vérünkben ég egy ismeretlen szél,
vagyunk a: Minden
és hitünk a: Kétely
pajzsunk a: Dac
bus várunk a: magány
a létünk, célunk megkopott
s meg nem fejtett talány...

Tilalomfák között bukdácsolunk,
s hajt bennünket vágyunk a dőre,
előre, előre.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. Budapestről
Az idővizsgáló intézet közlése szerint még
mindig változó felhőzet várható, lassu hő-
emelkedéssel. Keleten sűrű záporok lesz-
nek.

— JELENTÉS AZ ARADI HETIPIAC-
RÓL. Tudósítónk jelenti: A pénteki ara-
di hetipiacon nagy kínálat mutatkozott.
A buza ára 300—320 lej körül ingadozik,
a tengerit 180 lejért árulták, de már 160
lejért is kapni lehetett. Az árpa 170 lej.
Az esős idő a cséplés befejezését erősen
hátráltatja.

— ÁGYA MELLETT CSAPOTT LE
AZ ISTENNYILA, MÉGSE TÖRTÉNT
SEMMI BAJA... Marosvásárhelyről je-
lentik: Szabó József vajdaszentiványi
gazda csütörtökön délután lakásában ül-
dögélt, miközben kint heves zivatar tom-
bult. A villám közvetlenül a gazda köze-
lében, az ágya mellé csapott le, Szabó
azonban, akinek az ijedségen kívül sem-
mi baja sem történt, gyorsan kimenekült
az épületből. A ház, amelyet a villám-
csapás felgyújtott, teljesen leégett.

— Család, amelynek negyedik tagja
lett most öngyilkos. Budapestről je-
lentik: Raicsics Emil dr., állatorvosi főisko-
lai tanár morfomai megmérgezte magát.
Súlyos állapotban szállították a Rókus-
kórházba. Az öngyilkosság oka megállá-
píthatóan idegösszeroppanás. A busko-
morság egyébként az egész családban
szinte öröklésszerű betegség volt, ami az
öngyilkosságok egész sorozatát idézte elő.
Raicsics László főhadnagy a Zugligetben
revolverrel fűbelőtte magát. Nemsokára
Raicsics Hildegard ugrott a Dunába,
majd Raicsics Tibor hadapród vetette le
magát az egyik budapesti palota harmad-
ik emeletéről.

— Csikmegyében is pusztít az árvíz.
Csikszeredáról jelentik: Az utóbbi esőzék-
sek következtében az Olt ismét kilépett
a medréből és hatalmas területeket ártott
el. A gazdák elkeseredését nagyban fo-
kozza, hogy a folytonosan zuhogó eső szé-
natermésüket is teljesen használhatatlan-
ná teszi. — Az esőzések következtében a
háromszéki folyók is annyira megduzzad-
tak, hogy a víz Kézdivásárhely, Kovász-
na, Nagyborosnyó környékét teljesen el-
öntötte. A Nagyborosnyó felé vezető or-
szágút teljesen víz alatt van. Az áradás
a vetésekben is felbecsülhetetlen károkat
okozott.

— A LEZUHANÓ DESZKARAKAS EL-
TÖRTE A LÁBÁT. Tudósítónk jelenti: Király
Móric 29 éves gyergyószentmiklósi napszámos
az ottani Gottlieb fűrészgár telepén egy na-
gyobb deszkarakás mellett dolgozott. A fris-
sen felhalmozott deszkák megcsuszadtak és a
szerencsétlen munkást maguk alá temették.
Segítségére siető munkástársai törött lábbal
szedték ki a deszkahalmaz alól. A bevezetett
vizsgálat megállapította, hogy a szerencsét-
lenségért senki sem felelős.

— Honfoglaláskori leleteket találtak a
Vérmezőn. Budapestről jelentik: A bu-
dapesti Vérmező közelében kezdett épít-
kezések során, az alapzatok kiásásánál,
honfoglaláskori leleteket találtak. Meg-
lehetősen sok régi fegyver és ékszer ke-
rült felszínre, amiből arra lehet következtet-
ni, hogy a leletek helyén a honfoglalás
korában temető volt. Az ásatások most
hatalmas felügyelet mellett folynak to-
vább.

— HÁROM ÉVET KAPOTT A JUHTOL-
VAJ. Déváról jelentik: Jancu Solomon bá-
bolnai lakos, múlt év december havában
Căndroi Aurél juhnyájából 80 juhot ellopt.
Ezen kívül betöréses lopást követett el Dan
Juon, Renthaler Rozália és Marian Juon bá-
bolnai lakosok ellen is. A törvényszék ezért
három évi börtönrre ítélte, továbbá Nedel
Juon lui Avram romoszlai lakost, aki az el-
lopott juhok elrejtésében működött közre, or-
gazdaság címén szintén három évre, míg Pa-
se Andronic és Jancu Adamot ugyancsak or-
gazdaság miatt egy-egy évi fogházra ítélte.

— Forgalmi akadályt okoznak az ára-
dások. Bukarestből jelentik: A CFR for-
galmi igazgatóságához érkezett jelentés
szerint a huzamos esőzések következtében
Adjud és Madéfalva között megromlott az
összeköttetés. Gyimes és Palánka között
a forgalmat átszállással bonyolítják le.

— NYOMORA MIATT FELKÖTÖTTE MA-
GAT EGY 72 ÉVES AGGASTYÁN. Sepsi-
szentgyörgyről jelentik: Balogh István 72
éves sepsiszentgyörgyi aggastyán csütörtök
délután kertjének egyik fájára felakasztotta
magát és meghalt. Tettét elviselhetetlen nyo-
morsága miatt követte el.

— A magyar kereskedelmi miniszter
Rómában. Budapestről jelentik: Fabinyi
magyar kereskedelemügyi miniszter csüt-
örtök este Rómába érkezett. Fabinyi
pénteken kezdi meg a már előkészített
tárgyalásokat a két ország kereskedelmi
kapcsolatainak intenzívebbé tételével
kapcsolatban.

Gandhit szabadonbocsátották és egy óra múlva egyévi elzárásra ítélték

A népvezér nem mond le az ellenállásról

Poona, augusztus 5
Az indiai hatóságok Gandhit szabadon bocsátották, de ez a szabadság nagyon
rövidéletű volt. Cserébe ugyanis kötelez őigéretet akartak kapni a hindu sza-
badságmozgalom vezérétől arra vonatkozólag, hogy felhagy politikai tevékeny-
ségével.

Gandhi megtagadta a kérés teljesítését, mire egy órával a szabadlábra helye-
zése után újra elfoglák és nyomban bíróság elé is állították. A bíróság Gandhit
egyévi elzárásra ítélte.

Megint valami újabb divatörület... Vala-
melyik megköttyösödött fantáziájú divatter-
vező kifundálta, hogy a hölgyek cigarettá-
készletüket ezentúl ilyen cserkész-mintára fel-
parrt táskákban viseljék. Ez az újítás az ös-
szes eddigi kreációkat lepipálja, illetőleg —
legyünk precízek, — lecigarettázza...

— Tíz tisztviselőt bocsátanak el a ma-
rosvásárhelyi betegsejlyzótól. Marosvá-
sárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi
betegsejlyzőhöz hivatalos értesítés érke-
zett, amely szerint az új inkadrálási tör-
vény értelmében, tíz tisztviselőt bocsáta-
nak el. A leépítés előtt álló tisztviselők
15—25 évi szolgálati időre tekinthetnek
vissza. A tisztviselők, — akik közül 7 ma-
gyar, három pedig román, elhatározták,
hogy megtámadják a rendeletet.

— Jugoszlávia első magyar református
püspöke: Szabadkáról jelentik: A jugo-
sláviai magyar reformátusok megválasz-
tották első püspöküket Ágoston Sándor
bácsi-kecskeméti helyi esperes személyében.
A választás impozáns és egyhangú volt.
Az új formátus püspökség felállítását a
Jugoszláviába szakadt református ma-
gyarok számára a legújabb szerb kultusz
törvény tette lehetővé.

— Kohn Hillel doktort szabadlábra he-
lyezték. Kolozsvárról jelentik: Az Encsel
Mór ügyével kapcsolatban letartóztatott
Kohn Hillel dr. kolozsvári ügyvédet pént-
eken délelőtt szabadlábra helyezte az
ügyészség. A nyomozás során ugyanis

semmiféle bizonyíték nem merült fel arra
vonatkozólag, hogy az ügyvéd összekötte-
tésben lett volna Encsel Mórral.

— NAGY ÉRDEKLŐDÉS A „JULIA SZÉP
LEÁNY” ELŐADÁSA IRÁNT. Csikszeredá-
ról jelentik: A napokban megírtuk, hogy 5-
én, (szombaton) este a székelyudvarhelyi mű-
kedvelők, a szerző jelenlétében, színe hozzák
Nyirő József „Julia szép leány” című zenés
színművét. Az Erdély egyes városait nagy si-
kerral bejárt előadás iránt eddig nem tapasztalt
nagy érdeklődés nyilvánul meg Csikban,
ugy, hogy az előadás sikere biztosítva van.

— Még mindig...? Londonból je-
lentik: Lloyd George mostanában elkészült
emlékirataiban súlyos vádat emel Sir
Edward Grey ellen, akit a világháború
kirobbantásával kapcsolatban tesz fele-
lőssé. Lloyd George ugyanis azt írja, hogy
Grey nem figyelmeztette idejekorán Né-
metországot arra, hogy Anglia beleavatko-
zik a háborúba, noha, ha ezt Berlin tudta
volna, bizonyára meggondolta volna a
hadüzenet kérdését.

— A Hungária mégis leutazik Nagyvá-
radra. Budapestről jelentik: Budapestre
érkezett jelentés szerint a Hungária nagy-
várad utazása lehetővé vált, mert a ha-
tárátlépési formákat sikerült elintézni.
A budapesti csapat már a Ferencvá-
rostól átszerveződött Turay vezetéke
alatt játszik. Ellenfele Nagyváradon a
NAC lesz. A Hungária felállítása a kö-
vetkező: Ujváry, Kocsis, Kiss, Sebes, Kal-
már, Magyar, Egry, Cseh, Turay, Dudás
és Titkos.

AUTÓÜZLETBEN.

— Szeretnék egy motorkerékpárt...
de nagyon gyorsjáratut.

— Itt van egy remek darab... három
óra alatt Kölnben van vele az Ur!

— Ez nem felel meg... Mit csináljak
én Kölnben?

(Hamburger Illustrierte.)

Mint a hegyeken a magaslati nap — ugy hat egy napfürdő a LEOKRÉM-mel.

Ami eddig sohasem sikerült: hogy a magaslati
nap erőteljes sugarait egy szépitőszerbe befog-
ják, az most valósággá vált. Mert a Leokrém a bőr
legfontosabb tápanyagát, a D-napvitamint tartal-
mazza. Ezért egyik bőrkrem hatása sem veteked-
hetik a Leokrémével: élető hatásában támogatja
a napot. A bőr most gyorsabban és jobban barnul.
Új sejtek képződnek. A bőr megfiatalodik!

LEOKRÉM

segítségével kétszeresen élvezzük a napot.

Dobozban a Lei 30.— és Lei 15.—

E hirdetés beküldése ellenében ingyen és bérmentve kap ön egy
mintadobozt a Chlorodont R. T. cégtől Braszó.

6 olcsó nap augusztus 5—12-ig.

Kérjük kirakatunk megtekintését

„FILT” luxus cipőgyár lerakata

Braszó, Kapu-utca 36.

HEIL HITLER!

A HARMADIK BIRODALOM
EGY ELGÁZOLT EMBER
LEVELÉNEK TÜKRÉBEN

vagy:

egy emberélet útja a kikeresztelkedésen, a pángermánizmuson s a náci paradicsomán át
— vissza a megtagadott rokonokig...

Tanulságos utazás egy letört egzisztencia körül, amelyből kiderül, hogy — nem érdemes

Arad, augusztus 5.

A napokban érdekes híradás járta be a világsajtót. A német kormány hivatalos cáfolatot adott ki azokról a hírekről, mintha a német birodalom területén százezerszámra börtönöznek be az embereket politikai meggyőződésükért. A hivatalos jelentés megállapította, hogy százezerekről szó sem lehet, legfeljebb — tizezrekre tehető a börtönbevetett „gyanus elemek” száma...

Jól értsük meg: nem holmi bünhullám-ról van itt szó. Ezek a tizezrenyi tömegek teljesen különállanak az úgynevezett „közönséges büncelelmények” miatt letartóztatott, vagy elítélt bünözőktől. Ez más lapra tartozik. Csak azoknak a számra rug tizezrekre, akiket soron kívül, a „normális” okoktól eltérően vetettek börtönbe...

És amikor ezt a híradást olvastam, a megdöbbenés görce szoritotta össze a toromat. Elgondoltam, hogy milyen rettenetes lehet — minden egyéb torturától eltekintve: rettenetes — a tizezerszámra összezsúfolt emberek élete. Ha ugyan

életnek lehet még nevezni a hőségben, ezrenyi nélkülözésben, nyomorban összezsúfolt emberek vergődését.

Azóta azonban még egy újabb híradást olvastam. Nem hivatalos jelentés volt ez: sem az új Németország ellenségeinek hivatalos jelentése, sem pedig a német kormány hivatalos jelentése nem volt az a levél, amely véletlenül a kezembe került. De rettenetesebb volt minden propaganda iratnál, megdöbbentőbb, kijózanítóbb és brutálisabban igaz, mint a mit nagy szavakkal el lehet mondani. Különösen annak, aki ismeri a történetét annak, hogyan született meg ez a levél.

Újabb híradás jött Németországból. És ebből a híradásból kitűnt, hogy nemesak a börtönök összezsúfolt embermasszáját préseli az ezrenyi testi és lelki szenvedés kínzókamrájába az új német rezsim. Ez a levél — anélkül, hogy egyetlen szót is szövelt volna erről, — azt beszélt el, hogy az egész nagy Németbirodalom, az egész nagy új Németország egyetlen börtön, börtöne a vergődő ember tömegeknek...

Egy zsidó fiú elindul Berlinbe...

Néhány évvel a háború előtt történt, hogy egy jólismert aradi zsidó kereskedő kiköltözött a német fővárosba. Természetesen magával vitte családját is, feleségét és kamaszkorban levő fiát. Az Aradról elszármazott család egzisztenciát alapított Berlinben. A fiút féltő gonddal felnevelték s amikor a gyerek bevégezte iskolai tanulmányait, állami szolgálatba lépett: a német birodalmi postánál kapott alkalmazást. Később a fiatalember kikeresztelkedett, a viszony családjával elhidegült — elsősorban éppen a kikeresztelkedés miatt, meg azért, mert a fiatalember erősen párgermán elveket tett magáévá s társaságát is megfelelően választotta meg. Ez közvetlen a háború kitörése előtt történt.

Azután jött a nagy világegés. A fiatalember mint önkéntes vonult be, ekkor

már a háború második évében vérzett az emberiség, ekkor már Németországban erősen érezhető volt az élelmiszerhiány, a mit természetesen a német posta fiatal tisztviselője is alaposan megérzett.

Összeköttetések révén sikerült kivinni, — az Aradról elszármazott család még osztrák-magyar állampolgár volt — hogy a fiatalember Magyarországra helyezték a közös hadsereg egy Karásebesen állomásozó egységéhez osztották be, ahol néhány rokona élt. Az egykori zsidó fiú, soha nem volt nagyobb párgermán, mint ebben az időben. A családdal állandóak voltak a vitái, mert elkerülhetetlen nézeteltérésekre, — legalább is elvi differenciákra — vezettek azok a tulhajtottan nagynémet elvek, amelyeket a fiatal, encrigiában tultengő önkéntes minden vonalban propagált.

A denunciált nagybácsi

Jellemző jelenet játszódott le 1917-ben a karásebesi állomáson. A kisvárosnak nagy eseménye volt: Német csapatok vonultak ebben az időben keresztül Magyarországon, a román front felé. A katonavonatoknak természetesen állandóan nagy nézőközönsége volt s egy ízben a fiatal önkéntes is kiment az állomásra rokonaival, hogy megnézzék a frontra vonuló csapatokat. Nagybátyjával beszélgetett az önkéntes, amikor a nagybácsi megjegyezte, hogy korántsem jó jel, hogy a német erőket el kell vonni a nyugati frontról. A német hadsereg kétségtelenül erős, hatalmas, azonban a feltagolás következményei elmaradhatatlanok. Az idős, psziszimista kereskedő végül kijelentette:

— Ez az oka annak, hogy el fogjuk veszíteni a háborút. Mert hogy el fogjuk veszíteni, az már biztos...

Az önkéntes paprikavörös lett. Erélyesen rászólt nagybátyjára, hogy ne merjen előtte így beszélni. Ez sérti őt. S ha még egyszer hasonló kijelentést tesz előtte, tudja meg a bácsi, hogy ő feljelenti...

A kereskedő elmosolyodott és kijelentette, hogy azért, mert az unokaöccse haragszik, azért mégis el fogják veszíteni a központi hatalmak a nagy küzdelmet. A fiatalember erre sarkonfordult és egyenesen a közelben állógáló német csa-

patparancsnokhoz sietett. Snájdígul szalutált és jelentette, hogy „ez a magyar...” itt, mellette, hallatlan dolgokat beszél. Kijelentette, hogy Németország el fogja veszíteni a háborút. Intézkedést kért.

A német tiszt biccentett. Azután odalépett a kereskedőhöz, — ahogy kultur-emberhez illik — bemutatkozott és — vitatkozni kezdett vele arról, hogy vajjon ki nyeri meg a háborút, — ha majd vége lesz a nagy mészárlásnak.

DEUTSCHLAND, DEUTSCHLAND, ÜBER ALLES.

A család nem haragudott. Csak mosolyogtak a rokonok. Hiába, új mentalitás: a volt zsidófiúból párgermán, nagynémet lett. Így is jó, gondolták. Tűn még hasznát veszi az új felfogásnak, ennek a tökéletes, mindent megtagadó asszimilációnak...

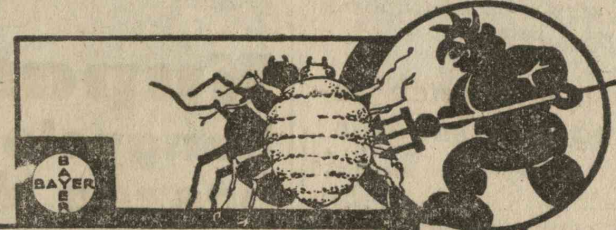
A háború végetért. Mellesleg megjegyezve: valóban Németország vesztette el, amint ez köztudomású. A fiatal rokon — miután már előbb elkerült Karásebesről — visszautazott Berlinbe, mindössze annyit tudtak róla, hogy ismét elfoglalta állását a postánál. Természetes, hogy egyrészt minden összeköttetést megszakított a családjával, másrészt, hogy nagy-

ZELIO

Az egerek és patkányok kiirtására a legjobban bevált szer.
Kérjen csakis Zelio-t.

Certan

A poloskák és egyéb férgek gyors kiirtásához csakis Certan-t használjon.

német elveit most már minden fenntartás nélkül gyakorolta. Hosszu évekig semmi hír sem jött Aradra, a romániai rokonok semmit sem tudtak a birodalmi német posta berlini főtisztviselőjéről.

HEIL HITLER!

Azután, a hosszú évekig tartó hallgatás után, a napokban levél érkezett Berlinből. Az Aradról elszármazott párgermán zsidófiú írta. — Az aradi zsidó hitközséghez. Illetve lenézett, kigunyolt, elfelejtett rokonaihoz, akiknek már a címét sem tudta. Honnan is tudta volna, hiszen éveken keresztül kiválóan bevált a nagynémet elvek minél hangosabb hirdetése, hát semmi szükségé nem volt sem az aradi rokonokra, sem azoknak címére. Így levelét az aradi zsidó hitközséghez címezte, továbbítás pégett.

A levél aránylag rövid, de nagyon kifejező. Elmondja benne a Berlinbe származott fiatalember — aki most már közel jár a negyven évhez és husz esztendeje állott a német posta szolgálatában, hogy — „B”-listára tették... Hogy miért, milyen okból következett be ez a változás a nagynémet érzelmű ember életében, azt — nyilván a cenzura és az ezzel járó következményektől való félelmében — nem írta meg a Berlinbe szakadt rokon. De

ezt nem is nehéz kitalálni, akkor, amikor tábornokokat, magasrangú tisztviselőket dobtak ki az új rezsim urai állásukból, máról-holnapra csak azért, mert valamelyik dédapjuk nem volt — szintiszta árja származású...

Hiszen akármilyen nagy német is volt az egykori aradi zsidó fiú, az árjaságát „nem lehet csak úgy felvenni”, mint egy ruhát. Az új német rezsim évtizedekre visszamenőleg keresztlevekkel dolgozik, márpedig itt nagy bajok mutatkozhattak ebben az esetben. Huszevi szolgálat, minden megváltozott érzelem, minden nemzeti lobogás és minden szakítás a multtal: mindez együttvéve sem segített, ép úgy, ahogy a frontszolgálatot sem vették figyelembe... A B-lista egy névvel gazdagabb lett és a berlini rokon kénytelen volt aradi rokonait megkeresni — az aradi zsidó hitközség útján, — levelével, amelyben segítséget kér. Segítséget, mert nyomorog, segítséget, mert állás nélkül tengődik. Segítséget — mert a mai Németország egyetlen hatalmas börtön, ahol nincsenek szabadságjogok, nincsenek szerzett jogok, nincsenek szerzett érdemek. Csak egy van: a „Heil Hitler” jegyében tobzódó gyűlölködés...

(b. k.)

Iskolák
Egyesületek

— A ZILAHÍ REF. WESSELENYI KOLLÉGIUM, mely a közeljövőben készül megünnepelni 300 éves jubileumát, VII. osztályos, nyilvánossági joggal bíró, gimnáziumból és liceumból áll. A felvétel feltételei: A kollégium VII. osztályos liceumban és a vele kapcsolatos internátusba és konviktusba bármely vallásu magyár fiúk felvehetők. Félvételre jelentkezni lehet ajánlott levél útján is. Az 1933-34. tanévre jelentkezni összes 1. o. gimnáziumi tanulóknak felvételi vizsgát kell tenniük. Ezt a vizsgát szeptember 1-4 napjain a román és a magyar nyelvből, valamint a számtanból teszik a jelentkezők. Az I. osztályba lépők felvételi kéréséhez mellékelendők: 1. Az elemi iskola utolsó évi bizonyítványa. 2. Román állampolgárságot igazoló irat. 3. Az állami születési anyakönyvi kivonat. 4. Keresztlevél, kényelvű kiállításban. 5. Ujraoltási bizonyítvány. A felekezeti elemi iskola IV. osztályáról szóló bizonyítvány, csakis a revizor látta-mozgásával fogadható el. Idegen hangzásu családnevű szülők jól teszik, ha a beiratás alkalmával egy román nyelvű, kellően felbélyegzett és két tanuval látta-mozgott nyilatkozatot adnak arról, hogy magukat, nem magyaros nevük ellenére is, magyaroknak vallják. A gör. kath. apa gyermeke csak külön miniszteri engedély alapján irha-

tó be, ugyszintén az izraelita vallásu tanuló is. Díjak: a) Beiratkozási díj 280 lej. b) Tandíj 3200 lej. c) Internátusi díj, orvosi díj, együtt 1800 lej. d) Konviktus díj 6100 lej. A kedvezményeket kérő folyamodványok augusztus 31-ig okvetlenül benyújtandók az igazgatósághoz. A szegény tanulóknak könyvtárából a szegény sorsu, jó előmeneteli tanulóknak korlátolt mennyiségben tankönyveket kaphatnak ki egyévi használatra. Az iskolai év kezdetéig, augusztus 25-30-ig beadandók a beirási és felvételi vizsga iránti kérelmek Postán is beküldhetők.

— A SZÉKELYKERESZTURI UNITARIUS FOGIMNÁZIUMBAN beiratkozhatnak felekezeti különbség nélkül magyar anyanyelvű tanulóknak. Új tanulóknak felvételéhez a más iskolánál is megkívánt okmányok szükségesek: jelentkezési határidő augusztus 31. Az I. osztályba beiratkozók szeptember 13-án, a tanítás megkezdése előtt 2 nappal, felvételi vizsgára állanak, amennyiben ezt júniusban nem tették le. E vizsga eredménye iskolai segélyek odaítélésénél is döntő lesz. (Vizsgatárgyak: román és magyar nyelv s számtan a IV. elemi osztály anyagából.) Intézeti díjak: beirási díj 300 lej, iskolai fenntartási díj 3000 lej, egész évre. Az intézettel kapcsolatos fiuinternátus és konviktus díjai: pénzben havonta 320 lej, terményben pedig egész évre: 150 kg. búza, 50 kg. kukorica és 5 kg. zsir; ezek pénzben folyó árban megválthatók. Régi tanulóknak a mult évi kedvezményekre számíthatnak. I. osztályosok részére 4 egész és 4 félkedvezményes hely lesz. Válaszbélyeg beküldése ellenében készséggel nyújt részletes felvilágosítást az igazgatóság.

SPORT-ÉLET

A futbalszövetség új választások előtt

Bukarest, augusztus 5.

Augusztus 6-án tartja a futbalszövetség nagy közgyűlését, melyen új választások is lesznek.

A közgyűlés adminisztrációs előkészületei már nagyban folynak, rengeteg résztvevőre számítanak, hiszen a futballnak van a legnagyobb szövetsége Romániában.

Annál nagyobb csend uralkodik és meglehetősen homály fedi a közgyűlés elfoglalandó álláspontját, mely tudvalevőleg feleletet fog adni a szövetségi tisztikar eddigi működésére.

Jóslásokba éppen ezért nem is lehet bocsátkozni, de ez a nagy csend mintha a vihar előtti állapotához volna hasonló.

Budapestben meg akarták lincselni Mrna cseh birkózót

Budapest, augusztus 5.

A professzionista birkózó Európabajnokság harmadik napján, csütörtökön páratlan botrány játszódott le a versenyen.

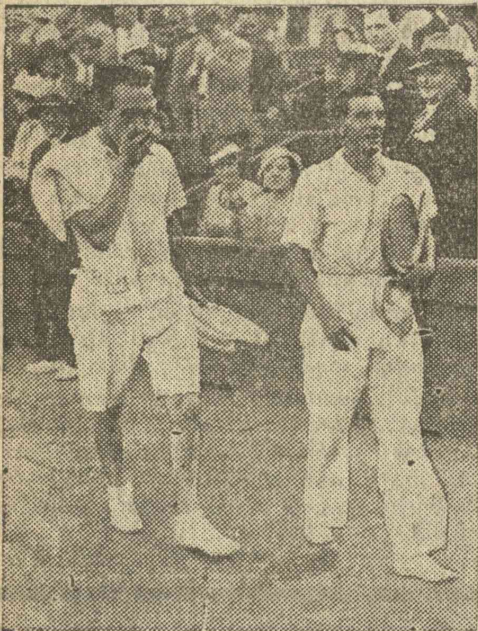
Mrna cseh birkózó rendkívüli durvasággal hívta ki magára a figyelmet és az ellenszenvet. A magyar Bognárral került össze a cseh bajnok, akit valósággal öklözött és pofozott.

A tömeg dühbe gurulva kövekkel, botokkal támadt rá. A rendőrség mentette meg Mrnát a meglincseléstől.

450 transzler Romániában

Bukarest, augusztus 5.

Letelt a romániai futballisták transzferideje. Elkészült a klubot cserélt játékosok lajstroma is, mely kimutatja, hogy az idén összesen 450 futballista hagyta el egyesületét és lépett más egyesületbe.

Perry, a kitűnő angol tennisz bajnok a Davis-Cup versenyén megérdemelt győzelmet aratott a francia Cochet felett. A győztes Perry képünkön éppen „az örömtől duzzad”, míg Cochet-ről világos an leolvasható, hogy nagyon szívére vette a vereséget.

Készülődések a főiskolai világbajnokságokra

Torinó, augusztus 5.

Szeptember 1-én nyílik meg a torinói Mussolini stadion kapuja a főiskolai világbajnokság résztvevői előtt. A minden tekintetben nagyszabású versenyeket lázas előkészületek előzik meg.

A futballversenyekre eddig nyolc csapat nevezett be.

Kedden befülott Románia nevezése is. Németország részvétele még bizonytalan.

A kilenc résztvevő csapat három-három csoportba tömörül. Mindhárom csoportban összehajrá mindenki és a három csoportgyőztes jut a döntőbe, ahol szintén mindenki mindenkivel játszik.

Román atléták Budapestén

Budapest, augusztus 5.

A nagy budapesti nemzetközi verseny alkalmával, amelyen az Európát járó amerikai atléták is résztvesznek, Románia is képviseltetni akarja magát.

Három tehetséges atlétát küld ki augusztus 12-re a román szövetség Budapestre. Manea Ion, Virgil Ion és Firea Vasile képviselik Románia színeit.

A bécsi Wacker szégyenteljes romániai turája

Főlényesen győzött a Juventus

Juventus Wacker (Bécs) 4:0 (2:0)

Bukarest, augusztus 5.

15.000 néző előtt mérkőzött meg az újdonsült nemzeti bajnokságban a bécsi Wacker ellen, amely az osztrák fővárosban az előkelő negyedik helyet foglalja el. Kellemes meglepetést keltett az újjászülött Juventus remek szereplése, amely meghozta egyik legszebb győzelmét.

A bécsi csapatnak ez a harmadik romániai mérkőzése, melyek közül kettőt elvesztett és egyet a lugosi Vulturii ellen eldöntetlenül végzett.

A gólokat Palmer (2) és Melchior rúgták. A második gól öngólból esett.

A vendégcsapat szombaton az Unirea Tricolor és vasárnap a Vénus ellen játszik.

Kupafuterv Lengyelország, Románia, Magyarország és Jugoszlávia között Románián a Ripensia képviselné

Bukarest, augusztus 5.

A román futbalszövetség most egy igen érdekes terv kivételén dolgozik. A Közép-európai Kupa nagy sikerét már régen megirigyelték az abban részt nem vevő nemzetek és sokan szívesen részt vettek volna ebben, ha a kupabizottság engedte volna.

A román szövetség most úgy segít ezen, hogy egy hasonló kupát akar kiírni.

Persze nem a középeurópai nemzetek részére, hanem stilszerűen a környező államok részvételével. Ebben az irányban tárgyalásba bocsátkozott a jugoszláv és lengyel szövetséggel, azt proponálva, hogy a három ország első két csapatai között a középeurópai kupa mintájára rendezzenek évenként mérkőzéseket két fordulóval. Erre irjanak ki egy vándorkupát, a melynek később fognak nevet adni.

Luchide főtitkár úgy informált bennünket, hogy nemcsak a jugoszláv és lengyel szövetséggel akarják ezt megcsinálni, hanem nagyon szeretnék, ha Magyarországot is bevonhatnák. Miután Magyarország első két csapata a Közép-európai Kupában van érdekelve, tehát ezek idővel sem rendelkezhetnek egy ilyen kupában való részvételre, de a tudásban is fölötté állanak a lengyel, román és jugoszláv csapatoknak, arra gondoltak, hogy a magyar futballsport vagy a bajnokság harmadik és negyedik helyezettjével indulna, vagy ha ez nehézségekbe ütközne, a magyar amatőrbajnokság két első helyezettjével. — Esetleg Budapest bajnokságának első két helyezettjével.

Ez a terv nagyon szép és minden szempontból figyelemre méltó, úgy, hogy a lengyelek és a jugoszlávok örömmel is fogadták és persze még nagyobb örömmel fogadnák, ha a magyar szövetség is jelentkezik.

Megindultak a jelentkezések az evezős Európabajnokságra

Budapest, augusztus 5.

Pontosan négy hét választ el bennünket attól az időtől, amikor a Margitsziget melletti pesti Dunaágban vízre szállnak a nemzetek evezős bajnokai azért, hogy ki legyen az 1935. év Európabajnoka. Nem érdektelen tehát annak közlése: kik jelentkeztek eddig a nagy tornára.

Nemrégiben közöltük, hogy Olaszország mind a hét versenyszámban indítja csapatait, és 26–30 főnyi legénységével, valamint 3 delegátusával érkezik meg a bajnokságra.

Svájból kapjuk most azt az értesítést, hogy dr. F. Krähenbühl, dr. Hans Walther és W. F. Krebsler vezetésével részt vesznek a svájci evezős bajnokok is, akik ugy szintén minden számban indulnak.

Barcelonából is jelentik, hogy M. Martinez és L. Omedes szövetségi elnökségi tagok vezetésével megjönnek a spanyol evezősök, akik a nyolcasban, a kormányos négyesben és kormányos kétevezősben valamint a szkiifben állnak az Európabajnokság startjához.

A belgáktól is érkezett értesítés. E. Duchateau a belga szövetség elnöke azt közölte, hogy szintén minálunk verseny-számban indulnak.

kezne. A négy ország földrajzi egységet képez és különösen Magyarország helyzete volna igen fontos, tekintve, hogy pontosan a közepén fekszik.

Luchide főtitkár a terv spirituszrektorát, hivatalosan még nem értesítette erről a magyar szövetséget, de ha ez meg fog történni, a válasz alig kétséges. Magyarország is csak örömmel fogadhatja ezt a tervet, amely csak még jobban elősegítheti a négy nemzet eddigi sportérintkezését. Miután augusztus 15-án Luchide amugy is Budapestben lesz, hogy Svájccal és Jugoszláviával megbeszélje a világ bajnoki elődöntő formáját, valószínű, ezt az alkalmat fogja felhasználni, hogy a magyar futballsport vezetőivel ezt a tervet megbeszélje, Luchide egyébként azt mondja, hogy az eddigi tervek szerint a kupát jövő évre már feltétlenül ki fogják írni.

Román részről a kupában a Ripensia, mint bajnokság és valószínűleg az egyik fővárosi egyesület fog részt venni.

Jamási Áron Ábel a Társadalomban

— Mindenütt bolond a világ, de itt a legbolondabb!

De nem tehettem egyebet, én is megszaporítottam egyet a mehet-t és a muzsika ismét szólni kezdett s mi haladni a templom felé. Én apámmal s a pótanymmal elől mentem s Bolha nagy örömben legeslegesül.

— Hát hol volt az eszük, hogy ilyen sürgőnyt küldtek nekem? — kérdeztem apámtól s oda is adtam neki a papirosát. Apám elolvasta, majd átnyújtotta a menyasszonynak, mondván:

— Ez honnét ered, Zsuzsika?

— Ezt Sári küldte, senki más — mondta a vénasszony.

— Hát ki az a Sári? — kérdeztem.

Apám fejébe tolt a bokrátság kalapot, kacintott egyet és így szólt:

— A vetélytárs!

Én a sürgőnyt az utmartjára dobtam és rikóztattam egyet, ahogy talál ilyenkor, házasodás idején.

Este a lakodalmat is megtartottuk s azon ott volt az egész falu s még egy nadragós ember is, bizonyos Madarász Terenc nevé, aki Amerikából jött haza látogatni a pénzes ember hírében állott. Ezt én el is hittem, mert Madarász bőbizonyította a pénzességét s mégpedig úgy, hogy éjféli felé felállott az asztalnál, hogy ő szónokolni akar.

— Halljuk az amérikást! — kiáltották többen is.

Madarász jócskán ivott volt a borból s egy husz dolláros vett elé a zsebiből és azt mondotta, hogy ő most valamelyik nap künn járt a Hargitán s ott egy fenyő fának a tetejében amerikai zászlót látott s aki azt oda feltette, annak adja ezt a husz dolláros.

Abban a percben én is felálltam és így szóltam:

— Adja ide!

Nagy öröm volt ilyen hirtelen ekkora pénzhez jutni, de az öröme nemsokára bánat következett. Az pedig úgy, hogy

Rövid sporthirek

A NAC augusztus 10-én indul egy belga-francia turnéra. Játékengedélyt kapott Moravetz a TMTE kiváló halfjátékosa, hogy a turán résztvehessen. Az első mérkőzést Luxemburgban játsszák.

A középeurópai kupabizottság gyűlését Budapestén tartják meg.

A bécsi WSC 5:0 arányban győzte le zuhogó esőben Nordstern csapatát.

Crisana vasárnapi Bocskay elleni mérkőzésére Barátkyt is elviszi magával. — Egyébként a magyar profi intézőbizottság játékjogától felfüggesztette, mert szabadsága lejártakor nem jelentkezett.

Magyar vízipóló eredmények: UTE-SzUE (Szeged) 9:2 (3:0). — MAC-MUE 9:0 (3:0).

Augusztus 8-án Prágában szerepelnek az Európát járó amerikai atléták.

Joan Cureanu bukaresti bírót delegálta a központ vasárnapra a Brasovia-Drágos Voda selejtező mérkőzésre.

Augusztus 15-én Bécsben a Hungaria és Ferencváros vegyes csapata játszik Bécs válogatottja ellen.

A temesvári Ferdinánd-kupáért folyó küzdelmek során a TMTE-Elektrika mérkőzése 4:1 (2:1) arányban végződött a TMTE javára.

Az Ujpest-Ripensia mérkőzésre, melyet augusztus 13-án Temesváron tartanak meg, Xifando bírót delegáltak.

Az augusztus 27-iki temesvári atlétikai versenyen a legjobb budapesti atléták is részt vesznek.

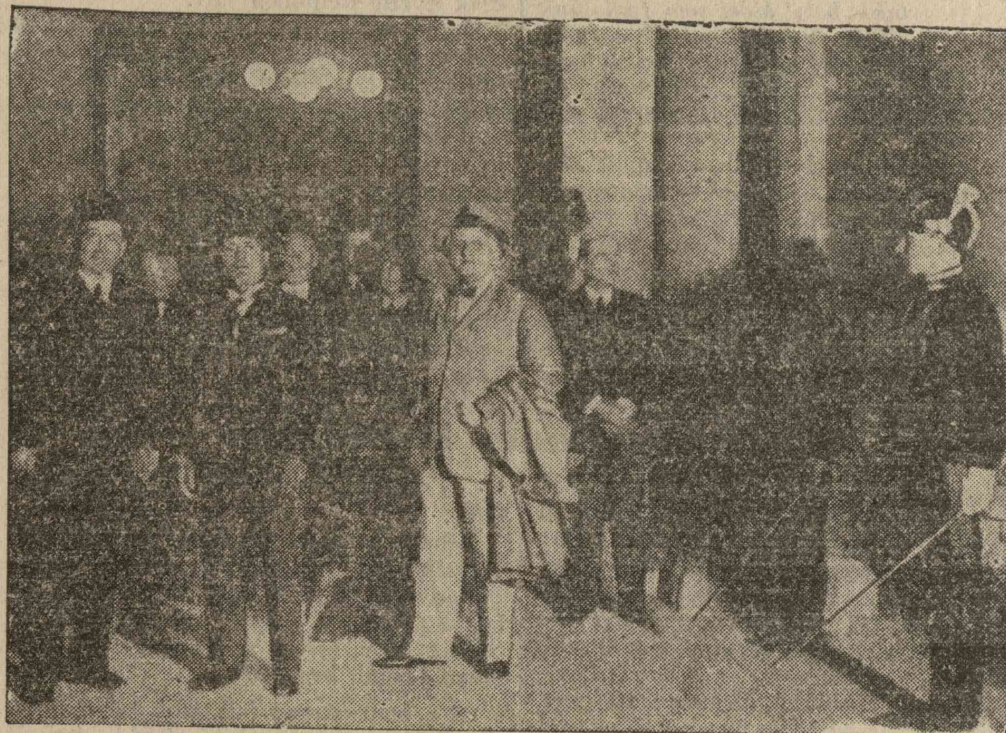
Vasárnapi lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

Az elmúlt hét fotográfiája

Einstein professzor, a Németországból ki-
űldözött világhírű tudós, Londonba érkezett.
Az ősz tudóst az angol parlamentben fogad-
ták.

Mussolini a római pályaudvaron fogadja Gömbös Gyula magyar miniszterel-
nököt. Gömbös a képen baloldalt áll, mellette Mussolini, jobbra tőle Kánya Kál-
mán magyar külügyminiszter.

A Tour de France vége felé közeledik. A
versenyzők már Bretagneban vannak. A
történelmi emlékek szépségei között ve-
zet a nagy verseny utolsó szakasza.

Jack Dempsey, az egykori ökölvívó világ-
bajnok most nősült meg harmadszor. Az új-
donsült asszonyka, aki most szintén másod-
szor állt az oltár elé, korábban Ottó H. Kahn,
a híres newyorki bankár fiának a felesége
volt.

Az angol királyi pár az ír-partok ten geri strandján nyaral.

Az angliai Gravesend város rendőrségét fényképezőgépekkel szerelték fel, hogy az
esetleges közlekedési baleseteket tüstént megörökíthessék. A fénykép természetesen a ké-
sőbbi tárgyaláson is jelentős szerepet játszik.

Napoleonról Szent Ilona szigetén annak
idején halotti maszk készült. Ezt a masz-
kot most Londonban előlvezették. Arról,
hogy az eredeti maszk mennyiért kelt el,
nincs jelentés.

Amióta az amerikai strandokon dívalba jött
a gummifüldőruha, azóta sok ember keresi a
kenyerét azzal, hogy apró vulkanizáló készü-
lékkel sorra járja a fürdőhelyeket és a dresz-
szeken esett sérüléseket a helyszínen kijavít-
ja. Az újfajta mesterembernek a díszesen
hangzó „repülő vulkanizáló” címet adomá-
nyozták.

Muto generális, Japán mandzsuri
követe hirtelen meghalt. Az a gyanú,
hogy megmérgezték.

KOVACS GYÖRGY:

Emberlanc

Aránytalanul nagy has, két vaskos apró láb, melyek állandóan gyurják a levegőt, mint valami propellerek, két gömbölyű kar, melyek szintén még csak hadonászásban élik ki elhivatottságukat, alig öklömnyi fej kacagó, vagy síró (de sohasem közömbös) szájjal, tág szemekkel, melyekben még nem szomorkodik az egész világ, a fájdalmas élet. Egy kicsi gyermek, alig másfél esztendeje indult el az emberré levés útján. Ott fekszik a kocsiban, mely már szörnyű valóságával az 1933-ik esztendő gazdasági felkiáltójel: kopott, szakadozott, másod, vagy harmadkézből való, amiről a kicsi gyermek még nem tud, tehát mindegy neki, hogy milyen milióban végzi szűk vegetációját.

Reggeltől kezdve a nap minden második órájában égne mereszti a szomszédok haját visításával, ha nincs meg a tej és a kenyér.

Neki ez kell! Dühös követeléssel bizonyítja, hogy kell! Igazán nem törődik azaz, hogy sokmillió felnőtt asztalára napokon át alig kerül egy darab kenyér, melyet a jelenlegi világrend ömeltősége kegyes gesztussal odadob. Azzal nem törődik, hogy apja, meg anyja elluftolja a reggelit, néha még a vacsorát is, mert a férfinak alig van nyolc lej órábère a gyárban s naponta csak hét-nyolc órát szabad dolgozni, mert nem tud szállítani a gyár. Neki az mind mellékes. Másfél éves gyermekteste makacsul követel még akkor is, ha a házigazda leánya a H. G. Wells-regény legizgalmasabb részét olvassa éppen, vagy zongorárat vesz a tanár úrtól és szüksége van a csendre.

Ezt a másfél éves huzdarabot, kinek öntudata alig terjed ki a szunyogcsipésig, meg az éhségig: ifj. Kovács Györgynek hívják. Nekem unokaöcsém s ennek a névnek legfiatalabb tulajdonosa. Az apát is így hívták, a nagypapát is. Egész emberlancot lehetne ezen néven elnevezni. S az örök név mögött isszonyu kavargással sodródik az idő. A történelem. Az egész emberiség sorsa. Jelenléteken apró sorsok külön-külön: paraszt, pap, aztán meddő reménytelenség, meghatározhatatlanság — s ime itt: kalimpáló karok, boldog öntudatlanság — a *jövendő*. Itt a kocsi. Jelenléteken apró sorsok külön-külön, de bennük lüktet valami gyötörő felsőbbrendűség, valami szélesebb sorsközösség. Egy sors, mely sokak determináltsága.

A nagypapa még turta a földet, megitta naponta a két porció pálinkát, minden esztendőben megtoldotta a gazdaságot egy darab földdel s ez emberiséget egy darab emberkével. És bömbölte nyíltan az urnák előtt, hogy „*éljen Iisza Kálmán!*” és fújta a nótát végezetül, hogy: „*megállj, megállj kutya Szerbia!*”

Ennél a nótánál váltotta fel szegény néhai nagypapát a következő generáció. Az ének ütemére aztán megindult a menet: észak, dél és kelet felé, egyenruhákban, virágos sapkával, puskával, gépfegyverrel, ágyuval, gyilkos gázakkal, tankokkal, az emberiség minden szörnyűségeivel a minden szörnyűségekre felé. A szószékéről elprédikált isteni akarat volt, hogy:

Ólj! Gyujtsd fel a te felebarátod hajlékát! Duld fel a vagyontúl! Irtsd ki a családját! Mészárolj! Mészárolj!

Ezt prédikálta az én apám a szószékéről s hiába nyitotta ki a bibliát a Mózes által megfogalmazott tíz parancsolatra, mert agyának józanságát, vérének jóindulatát elborította a predestinálal nóta: „*megállj, megállj kutya Szerbia!*”

Aztán berekedtek az ágyuk, bedugultak a géppuskák. Jöttek a keserves következmények: béke, nyomor, krízis, harmincmillió munkanélküli, nem is beszélve arról a pár hadirokkantokról, kik most sétáink közben minden utcákon mellestálnak minket, meg arról a pár hadirokkról, kik napokat, heteket, sőt hónapokat átacsorognak az adóhivatalok udvarain férjük nyomorult vérdíjáért.

Az apám még pár esztendeig hitt a békerevizóban, ami esetleg megjavíthatná a helyzetet, de amikor ráeszmélt arra, hogy a többség, sőt nagyalamok népei is éppen így sanyarognak a nyomorúságban, mint mi, — nagyon megfordult a világ-szemlélete.

Halálos ágyán már a szegény dolgozók ügyét hagyta az utánukjövők. A harc

A nagy vitában dr. Janovics Jenő is megszólal:

Elköltözik Erdélyből és a szegedi színház vezetését vállalja

Dr. Janovics egy éve nem igazgat, csak a nevét adta a kolozsvári magyar színházhoz

A kolozsvári magyar színház és dr. Janovics Jenő körül párázós viták folynak. Ebbe a „házi” vitába még nem szölkünk bele. Most sem foglalunk állást, de helyet adunk a Janovics dr. álláspontjának, vagy ha úgy tetszik, védekezésének. Marosvásárhely, augusztus 5.

A marosvásárhelyi fullasztó nyár eseménytelenségében a napokban színes plakátok vonták magukra a közönség figyelmét. Nyomatott falragaszok, kiáltó plakátok hirdették, hogy a marosvásárhelyi színpadon annyi sok sikere után ismét megjelenik Szentgyörgyi István, az erdélyi magyar színészet legendás neszora, ha nem is életben, a maga eredeti min-

den ízében erdélyi játékművészetében, de legalább némán, a fehér lepedőn, a filmen, amelyen már akkor szerepelt, mikor ez a ma ultramodern művészet még csak gyermekcipőben járt.

Tudni kell, hogy Magyarországon az első magyar filmgyártat még a kolozsvári színház fénykorában, majdnem két évtizeddel ezelőtt dr. Janovics Jenő kolozsvári színigazgató „gründolta” és a filmgyár első filmje Szigligeti örökbecsű népszínműve, a *Vén bakancsos és fia a huszár* volt, amelynek főszerepét Szentgyörgyi István játszotta.

Ez a film mist, a hangosfilmek bántó zürzavarában ismét megjelent, hogy ne vesszen el nyomtalanul a kolozsvári és egyben az erdélyi magyar színészet hőskora.

Halk és csendes beszélgetés

Megnyitól dr. Janovics Jenő színigazgató, aki harminc éves színigazgatói múltat tekinthet vissza, jelenik meg a függöny előtt és konferanszot tart. Néhány meleg, pathetikus szóban konferálja be a filmet, amely nemsokára peregni fog és amelyet néhány igaz, de annál szomorubb kommnétárral kísér.

A film megkezdődik. Gyorsan, régiesen, az elavult filmtechnika minden előnyeivel a hátrányaival, játszanak, ágálnak előtűnk Szentgyörgyi István, Dezséri Gyula, Nagy Gyula, Laczkó Aranka, Poór Lili és még néhányan. Nevek, amelyek viselői mellett nem lehet szótanul, könny nélkül elmenni, mert valami megmagyarázhatatlan szomorúság fojtotta az ember torkát, valami nagy, megdöbbentő sikoly ki-vánkózik ki belőle, mikor a Mára gondol.

... Pedig a Ma is nemsokára következik ...

Néhány könnyű és bornirt kabarétréfa, Hecsek és Sajó és más zagyvaságok a színpadon előadva „a kolozsvári magyar színház legkiválóbb tagjai” előadásában ... Szentgyörgyi István és Hecsek és Sajó ... Megdöbbentő kontraszt ...

És a kontrasztról folytatok halk, csendes beszélgetést a vakító rivalda árnyékában dr. Janovics Jenő kolozsvári színigazgatóval, a kolozsvári színház hőskoráról és a jelenről ...

Bevezetől ki kell jelenteni, hogy ez a beszélgetés nem akar védőbeszéd lenni dr. Janovics mellett, akit nem kevés támadás ért már magánosok és a nyilvánosság részéről is.

Janovics támad és védekezik

Nem akarunk állást foglalni abban a bántóan csunya harcban sem, amely a kolozsvári magyar színház sorsa körül dúl. Ez a cikk, hüen, objektíven akarja csupán regisztrálni azt a beszélgetést, amely e sorok írója és a színigazgató között zajlott le.

— A kolozsvári színház hőskorát látta, — mondja Janovics — beszéljünk tehát a jelenről ...

— Most, hogy a kolozsvári magyar színház szezonja lezajlott, most, hogy napról-napra az én címre adresszált támadások jelennek meg a kolozsvári magyar színház vezetősége ellen, Kolozsváron és Nagyváradon, most már be kell vallanom és ki kell jelentenem, hogy közel egy éve, tehát a színi évad megkezdése óta, nem vagyok igazgatója a kolozsvári magyar színháznak. Ezt a tényt olyan események előzték meg, amelyekről nem lehet hosszasan és világosan magyarázatot adni, mert az ügynek vannak olyan részletei, melyeket én magam sem látok tisztán.

— Tény, hogy egy tavalyi pénzügyi tranzakció folytán amelynek következtében a kolozsvári magyar színháznak, még vezetésem alatt fennálló negyemillió lej adósságát kifizette a jelenlegi rezsim, én csak „korlátolt hatáskör”-t nyertem az

új vezetőségénél. Rövid idő, mondhatni napok alatt beláttam, hogy az új vezetőség még ezt a „korlátolt” mozgási lehetőséget sem vette komolyan és napról-napra, szóbeli és írásbeli tiltakozásaim, kifakadásaim ellenére, amelyek évtizedes színigazgatói multam tapasztalataiból fakadtak, a maga feje után jár és ilyenformán annak következményeire nem vállalt felelősséget és ezért írásban levondottam „korlátolt” jogaimról és kötelességeimről is.

— Ugyanakkor azt is kértem, hogy nevémet is vegyék le a kolozsvári magyar színház egész ügyköréről. Ezt a kérést azonban azzal utasították vissza, hogy a „szent cél”, a színház jövője érdekében a névnek maradnia kell. Es ezért van az, hogy azért, mert a kolozsvári magyar színház egy év alatt még kétszáz előadást sem tartott Kolozsváron és Nagyváradon, alig harminc este szórakoztatta a színházi publikumot — engem okolnak. Holott én az ezt megelőző évben kimutathatólag Kolozsváron egy év alatt négyszáznyolcvan előadást tartottam, míg Nagyváradon a kötelező százszáz előadást helyett majdnem kétszáz előadást tartottunk.

— Én, bár hangsúlyozom, hogy a fentiekben semmi beleszólásom már nem volt, ben van írva.

Az emberlanc fűződik. Egyre fűződik. Mögötte rohan az idő. Most két csecsemő-kar nyulik ki a levegőbe, szája már-már sirásra vonaglik, kenyeret kér. Én is az ő kenyeréért az ő életéért élek és küzdök és birkózom.

Vajjon lesz-e neki kenyerem?

Vajjon mit fog ő énekelni, ha én kifáradtam az én dalom megvalósulásában?

Mi lesz az ő öröksége? Az örök emberi békeessé? A munka megbecsülése?

Az idő mindig énekelteni velünk a maga nótáját, apáról-fiura száll s nem lesz soha elnémulása ...

mert hiszen az év nagyrészt Budapestén töltöttem, mégis levonom a súlyos és valószínű tények konzekvenciáit és ettől az évadtól kezdve teljesen ki akarok kapcsolódni a kolozsvári magyar színházból. Remélem, hogy a mostani vezetésnek már a „neve” sem lesz szüksége, mert hiszen anélkül is el lehet vezetni egy színházat ...

— A számok és tények igazolnak, — mondom, — de mit szól Igazgató ur azokhoz a támadásokhoz, amelyek a mozi és a színház házasságát hozták fel a kolozsvári magyar színház bukásának okául?

— Erre ismét csak a fenti számokkal hozakodhatom elő — válaszolja Janovics — amelyek azt bizonyítják, hogy az én vezetésem alatt semmivel sem került hátréba a magyar színház a mozi mögött és legfeljebb még egy számmal egészülhetem ki védekezésemel.

— Ez a szám — négyszázezer lej. Ennyivel járult hozzá az én vezetésem alatt a mozibevétel a színházi gázsik fizetéséhez.

— Különben sem tartom itt, nálunk a filmet a színház veszélyes konkurenciájának. Sőt azt is el merem mondani, hogy a hangosfilmek mai káoszában, amikor a soknyelvű feliratok nehézkessé teszik mindenkinek a filmművészet élvezését, hátrányos konjunktúráját látom az erdélyi magyar színháznak, amit ki kellene használni. Természetesen jó színtársulattal, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy jó színtársulat rendes előadásait még mindig látogatja a közönség. Példa a kolozsvári magyar színtársulat brassói szezonja, amely az erkölcsi és anyagi siker százszázalékos jegyében zajlott le.

— Akkor az erdélyi magyar színészet jövője eszerint rózsás? — vetem közbe.

— Sőt, nagyon bizonytalan. Mert ahhoz, hogy jó magyar színházat csináljunk, elsősorban külföldi illetőségű vezető magyar színészek kellenek, akiket úgy a multban, mint az idén csak korlátolt számban engednek be, holott ezek nélkül nem lehet magyar színházat elképzelni.

— De megnehezíti az erdélyi magyar színház jövőjét az is, hogy a társulatok egy bani államsegélyt, vagy szubvenciót sem kapnak, hogy a magyar rezsim alatt működő tíz színigazgatói koncesszió helyett már az idén 14 magyar színigazgató működött és a cél az volt, hogy egymást fálják fel.

— Ugyanakkor Csehszlovákiában a magyar színtársulatok állami szubvenciót élveznek, míg a román állam költségvetésében felvett százszázhuszmillió színházi alaphoz a kisebbségi színházak egy banit sem kapnak.

— És mi lesz végül is a kolozsvári és a nagyváradai magyar színházzal? — kérdelem. Hiszen, mint ismeretes, Nagyvárad közönsége élesen állást foglalt a kolozsvári magyar színház vezetősége ellen?

— Ezt még nem lehet tudni — feleli Janovics — a kolozsvári magyar színház helyzete a közeljövőben tisztázást nyer. Előbe tehát nem lehet vágni, annyi azonban már is bizonyos — és ez határozott szándékom — hogy én nem fogok részt venni a színház vezetésében.

— És Ön milyen tervekkel foglalkozik? — kérdelem.

— Kimegyek Magyarországra. A tavasszal ismét felajánlották a szegedi színház igazgatását, amit már előbb kifejtett okokból nem fogadhattam el, holott kedvem lett volna hozzá. Az idén arról van szó, hogy ismét megkérdik a véleményemet. És az idén el szeretném fogadni.

És Janovics Jenő íróasztala, amely jobban-rosszban kitartott gazdája mellett, megrogyanva, megfakulva a kolozsvári magyar színház irodájában, most Szegedre vándorol ... Talán ott átfestik ...

(b. b.)

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájdal-
mak csakis a**Dr. NANU MUSCEL-féle**
ANTINEVRALGICáltal gyógyíthatók. Eredeti dobozban,
mely két kapszulát (ostyában) tar-
talmaz, fenti eredeti jelzéssel — Kap-
ható gyógyszerárakban és drogé-
riákban.

FINTA ZOLTÁN:

A százeles

Ha most Egyiptomban élnék, nyugod-
tan elmondhatnók, hogy a tíz csapás te-
tejébe megjött fejünkre a tizenegyedik
is. De minthogy nem vagyunk egyipto-
miak, nem is tudjuk pontosan meghatá-
rozni, hogy a csapások sorrendjében há-
nyadik helyre skatulyázzuk.

Hogy mit?

Hát a százelest!

Azt a lapjáról nézve cizellált, oldalát
illetőleg bordázott, kerek és fehér fém
ízét, amit a jó barnahajú bankók he-
lyett adott nekünk a pénzügyi kormány-
zat. Amióta begurult a közéletbe, az is
baj, természetes, hogy nagy baj — ha
nincs, de sokszor még nagyobb csapás és
veszedelem, ha van belőle a bugyelláris-
ban, vagy a mellényzsebben.

Megértjük egymást, ugyebár?

Az ember kap fizetés, vagy baráti köl-
csön formájában egy garmada pénzt. 20,
10 és 5 lejes kukoricapénzek tömegén
szép fehérén uszkál néha, mint szalonna
a lencsén, egy-egy 100 lejes is. Isten
örizzen meg tőle!

Mert vagy igazi s akkor nincs semmi
baj. De lehet olyan is köztük, mint a
menyecske, azaz hamis. Ami — már
mint a hamisság — természetesen nagyon
vonzó tulajdonsága a menyecskének, de
nem a 100 lejesnek. A hamis menyecske-
vel szívesen bizalmaskodik az életrevaló
ember, a 100 lejessel azonban csak min-
dig elkésve veti fel a bizalmi kérdést. És
a kutya, ha szabad magunkat így kife-
jeznünk, itt vagyon eltemetve.

Hogy a hamis menyecskével szemben
mi a követendő eljárás, arra vonatkozó-
lag Casanova és Faublas lovag emlékirat-
ai nyújtanak szakszerű felvilágosítást az
esetleg tájékozatlannak, de a 100 lejest
illetőleg következetesen elfelejtettek min
ket némileg felvilágosítani. Valaki ugyan
is, nagy lángész lehetett az illető, rájött
arra, hogy a 100 lejest illetőleg sokkal
tájékozatlanabbul vagyunk, mint a me-
nyecske-kategóriába tartozó örök rejt-
vényvel, amelyet már ósidők óta fejte-
getünk, anélkül, hogy a megfejtést bár-
hol is sikerült volna közzétenni. A me-
nyecskére rá sem kell nézni, mindjárt
tudja az ember, hogy melyik a hamis s
melyik nem. S ha hamis, akkor az igazi
a 100 lejesnél sohasem lehet tudni. Az
pláne nem tudja, aki megáll trafikbódé
előtt s vesz egy pakli koporsószeget nyolc
ért s kettőért gyufát s anyag elegán-
ciával veti oda a 100 lejest.

A trafikos kajánul néz rád, még ka-
jénabbul a 100 lejesre. Aztán odapislant
sícen a tenyérnyi márványlapra s rá-
pengeti a pénzedet. Peng, ahogy peng!
Mert a következő pillanatban már undor
ral adja vissza:

— Gyengus! Ha szabad, talán egy-
máikat kérünk...

Ha van, nincs semmi baj. Ha nincs?
Na, ne beszéljünk róla. Az ember elmegy
egy másik trafikhoz. Aztán a harmadik-
hoz. Ha nem ügyel, a városból is kisértál.
Mindenütt ott a márványlap. Hogy hon-
nan vettek ennyi márványt? Örök rejt-
ély!

A kávéházban könnyebb. A főur oda-
vágja az asztalhoz azt a gyanús szutyást

Kevés pénzért

jól vásárolhat, ha
a Brassói Lapok apróhirdetéseit
mindennap pontosan el-
olvassa.

s ha zsebre is vágta, nincs semmi baj.
Ellenkező esetben örülj, hogy nem a fe-
jedhez vágta.

Ahol nincs márványlap, ott az egyik
érdekelt fél, rendszerint az, aki a száze-
st kapja, mutatójára teszi a száze-
st, elő-
kotor egy szerény 10 lejest és koccint.
Nem tudom, mi a fortélyja ennek a koc-
cintásnak, de az én esetemben a száze-
st ment tovább azon az uton, amelyet köz-
gazdasági szakértők pénzforgalomnak
neveznek.

És ahol nincs kéznél márványlap és a
mutatóujjat is más célokra kell fenntar-
tani? Mint például egy marcona bérko-
csis esetében? Az egyéni pengetési mód-
szer már megszületett az ilyen esetekre
is. A kocsis leugrik a bakról, lekucorod-
dik a járda szélére s odapendit. Az utas
pedig vár és szurkol. De nincs semmi
baj. Vagy a pengésben nincs hiány, vagy
a hallása nem elég zenei a bérkocsisnak.

— Nahát! — mondotta valaki erre a
kávéházi márványasztal mellett — ennek
is vége lesz nemsokára. Éppen most hal-

lottam egy igen jól értesült urtól, hogy
ennek a pengetésnek végét vetik. A Ban-
ca Nationala rájött arra, hogy ez szerfö-
lött sérelmes az állam tekintélyére s ezért
rendeletben adja ki, hogy a százelesek
előzetes pengetés nélkül kell elfogadni.

Azóta telik-mulik az idő.

Ma is épp úgy pengetnek, mint ezelőtt.
Ma is a zsebem csücskében rejtőzik és
várja a forgalombahozatal óráját az a
száze-
st, amit baráti kölcsönképpen kap-
tam s nagy könnyelműen jó és zeneileg
nem ennyire kultivált apróban már visz-
sza is fizettem.

— Mi lesz veled, pénzeske?

Hát nem vertek meg eléggé még a szü-
letésem előtt abban a külföldi pénzverdé-
ben, hogy mint valami rossz portéka, itt
maradj a nyakamon? Amiért nem pengsz
ugy, ahogy a kor divatja megköveteli?

Olyan vagy mégis, mint a hamis me-
nyecske.

Vágyódunk utánad s ha megkaptunk,
nem tudunk szabadulni tőled, verjen meg
az Isten!...

Simon Bolivar öröksége

Dél-Amerikát a gazdasági unió
kialakításának terve izgatja

Angol Amerika már nem tudja lenyügözni latin Amerikát

Iria: Ligeti Ernő

Most ünnepli a világ Bolivar Simon
születésének százötven éves évfordulóját.
Százötven évvel ezelőtt született — de a
latin Amerika még csak most érik be
örökségének.

Történetirők szeretik Bolivar Wash-
ingtonnal összehasonlítani. Az egyik
küzdő és győző az angolokkal szem-
ben, megvetette a független északameri-
kai unió alapját. A másik küzdő és
győző a spanyolokkal szemben, meg-
vetette a független délamerikai unió ala-
pát. Böcs angol-szász politikusok tovább
tudtak építeni a washingtoni hagyomá-
nyokon. Bolivar utódai csak rontottak a
nagy honalapító tervén. Hiába, fajták és
fajták között nagy különbség van.

Bolivar regényes történeti figurája
mindig vonzotta a képzelőtehetséget.
Katona-család sarja, az apja ezredes,
ő meg tizenégy éves korában hadnagy az
apja regimentjében. Egy venezuelai hajó
áthozza Európába és ő bejárta Francia-
országot, Angliát, Olaszországot, Spa-

nyországot, megismerkedett Humboldt-
tal és látta Napoleon koronázását, Mad-
ridból asszonyt vitt hazájába. Elhetett
volna, mint életművész, híres táncos és
gavallér volt a maga idejében, de Bol-
ivar honszerzői babérokra vágyott. A sze-
rencse is oldala mellé állott, néhány év
keserves háboruszkodása és már neve mel-
lé biggyesztették: *el liber tudor*. Tizenkét
nemzeti ruhába öltözött leány huzta kon-
zuli hintóját és Bolivar, fedetlen fővel,
teljes uniformisban, kis parancsnoki pál-
cájával a kezében boldogan nézte a tö-
meget. Szabadság, szabadság — egy nagy
szabadság, amely a század szénsavas
fürdőjében a szabadságban fogant. Hogy
azután a szabadság nevében zsarnokságra
törekedett, hogy a szabadságból csakha-
mar Rendnek nevezett diktatura lett —
ez már napoleoni sors, sőt úgy tetszik,
a legtöbb szabadságharcnak örök vé-
gze. Hiába esküdött, mint köztársasági
elnök: a kard, amely Kolumbia fölött

uralkodott, az ádáz géniuszt ostora, akit
az ég koronként a földre meneszt, hogy
megbüntesse a zsarnokokat és figyelmez-
tesse a népeket, hogy a kardra uralma be-
fejeztével a béke napjaiban semmi szük-
ség többé. „Felesküdttem Kolumbiának,
hogy hazánk szabad ország lesz, amely-
ben a nemzet jogainak gyakorlásában
biztosnak érezheti magát. Olyan ember
mint én, veszélyes polgár vagyok, ha fe-
nyegetik a nemzeti szabadságot. Am pol-
gár szeretnék lenni. E jelzést többnek tar-
tom a „szabadító” jelzőnél, mert emez a
törvényekből, amaz csak a háboruból
született.” Mindez szép dolog, de nem si-
került neki. Az alkotmányt félretették.
Bolivar katonai diktatura élén, hatalmá-
nak tetőpontján állt és innen zuhant a
mélybe. Barátai elhagyták. Ellenfele
megvádolták. Később nyugdíjjal falura
küldték. Még életében látnia kellett, hogy
nagy műve, az Unió, hamarabb omlik
össze, mint ő maga testi léte.

Angol Amerika latin Amerika ellen

Három korszakra osztható a délameri-
kai államok fejlődése. Az első korszak az
ősi indián korszak, amelynek művelő-
dései gócai a nagy folyók mentén voltak
fellelhetők. A második korszakra a spanyol
uralom nyomta rá a bélyegét. A spanyol
katolikus kultúra főként a mexikói, pe-
ruai fensíkokat vette birtokába. Bolivar
Simonnak az volt az elképzelése, hogy le-
rázza a spanyol hódítók kulturáját, majd
Délamerika államainak gyökeret vert a
toktonjai vannak hivatva kifejteni saját
műveltségüket és olyan kultúrát kite-
nyészteni, amelynek gyökerei magában a
délamerikai földben vannak. Hogy Al-
fons Goldschmidt szellemes szavával él-
jünk, Amerika harmadik meghódítása
a bolivari elképzelés szerint nem sike-
rült. Azj honfoglalók Délamerikában az
északamerikaiak lettek, spanyolok he-
lyett a yenkik. Az északamerikai impe-
rializmus kinyújtotta csápjait a délame-
rikai „Absztrahciák” felé és néhány évti-
zed alatt, ha jogi forma szerint nem is,
de ténylegesen meghódította. Az Unió
bankjai zsoldosává tették a délamerikai
vállalkozókat, guzsba kötötték minden
iniciatívát, engedelmes szolgákká kény-
szerítették a délamerikai államfőket és
kormányokat. A népfenség elvét nem a
déli köztársaságok képviselték, hanem a
Fordok, a Rockefellerek, a cukortröszt-
tők, gummitrösztök, ezüsttrösztök és réz-
gálictrösztök. Ezek intézték a háborút és
ezek kényszerítették ki a békét. A me-
xikói Montereytől Buenos Ayresig, a bo-
livari La Paztól Rio de Janeiroig keresz-
tül-kasul szántotta Délamerikát az ame-
rikai nagytőke és parancsolt, rendelke-
zett, olyan szívóssággal, mint Anglia a
koronagyarmatokon. Ez a gyarmati ural-
lom annál bizzarabb volt, mert nem a fe-
hér faj zsákmányolta ki a színeket, ha-
nem a fehér faj a másik fehér fajtát, an-
gol Amerika latin Amerikát. Távolról
nézve az eseményeket, nem egyszer azt
hittük, hogy ez a számos polgárháború,

amely Délamerikában lezajlott, a pártok
és ellenpártok, diktátorok és ellendiktá-
torok küzdelme mind csak tünete egy szá-
badágharcnak, amely egy jobb és becsü-
letesebb kormányrezsimet akar kicsikar-
ni. Merő tévedés. A délamerikai államok
bel- és külpolitikáját Csikágóból és
Newyorkból, Északamerika nagy ipari
centrumaiból rángatták. A délamerikai
közvélemény csak nagy későn vette ész-
re, hogy mire megy ki a játék. Egyik-
másik államnak sikerült, így Argentíná-
nak, Braziliának függetleníteni magát
bizonyos mértékig Északamerika expan-
zív törekvéseitől, de a legtöbb állam kény-
telen volt mind több és több teret enged-
ni a felülről jövő nyomásnak.

A KÜLÖN DÉLAMERIKAI LÉLEK

Ma már mintha megváltozott volna a
helyzet.

Északamerika letört. A prosperitálynak

Pártok és megmozdulások

Északamerika imperializmusával szem-
ben a leghatásosabb és legrendszerezesebb
a proletáriátus védekezése. Ugyszólván
minden délamerikai államban működnek
már antiimperialista ligák, amelyekhez
a munkásszövetségek hozzácsatlakoznak.
Kimondott proletár-szervezetek Mexikó-
ban, Argentínában és Uruguayban van-
nak. A legjelentősebb nemzetközi mun-
kásszervezet az Apra. (Alianza proleta-
ria revolucionaria americana), amelyet
helytelenül kommunizmusnak minősí-
tenek, de az európai értelemben vett kom-
munizmusmal nem esik egybe. Idiólogiá-
ja nem eléggé tisztázott, az osztályharc
fogalmát faji harc fogalmával helyette-
síti, különösen akkor, amikor az indián
szabadságharc-törekvéseit vállalja.

Ami az intellektuelek mozgalmát és
ezzel kapcsolatosan az egyetemi ifjúság
politikai életét illeti, e mozgalom in-
kább a jobboldali szellemiség történeti

befellegzett. Az ipari kapitányok kaland-
vágya csökkent, mohó étvágya alább
hagyott. Északamerika annyira el van
foglalva a saját dolgaival, hogy képtelen
megismételni a délamerikai újabb front-
áttörést.

Ugyanakkor a délamerikai népek szel-
lemi életében is erős megújulási törek-
vések észlelhetők. A délamerikai Mon-
roe-elv jegyében írók, szobrászok, fes-
tők, intellektuelek a különálló délame-
rikai lelket hirdetik. Egyszerre két irány-
ban is megindult az önvédelmi harc az
északamerikai invázió ellen. Nemzeti és
nemzetközi alapon.

Vajon melyik szellemi áramlatnak
lesz több sikere? Vagy tán e még csirá-
zó történeti korszaknak az lesz a tragé-
diája, hogy a két ellentétes szellemi
áramlat hajbakap egymással és megse-
misíti egymást?

crővonalának irányában halad. De ezt
a mozgalmat sem szabad egy kalap alá
venni az európai értelemben vett fasiz-
mussal. Még az Enrique Osorio szocioló-
gus és újságíró alapította *Allianza Unio-
nista* sem kapitalista beállítottságú, mert
a kapitalisztikus gondolkodás Délameri-
kában tulajdonképpen idegen valami.
Hadat üzeni az imperializmus minden
formájának — ebben a nemzeti és hang-
súlyozottan szociális mozgalmak egy-
aránt egyet értenek.

Talán legjobban jellemezhetők a dél-

Ne
kisértelteszen
egészségével.
Kérje! Ön is
kimondottan
eredeti
„OLLA”
GUM.?

„OLLA”
GUM.?

Övszert, mely megóvja egészségét

amerikai államok megújódási törekvéseit, ha a francia forradalommal hasonlítjuk össze. A délamerikai intellektuális személyei közel járnak az enciklopédisták, Rousseau és Voltaire eszméihez. Törekvéseik világában elsősorban a politikai szabadság eszméje él, amelyet előbb-utóbb fel kell váltani a gazdasági szabadság gondolatának. Természetesen mellékrajtszerűen megtalálni Délamerikában is mindazt, amit Európában, korporatív államot, Führerschaftot, diktatúrát, amit őkartok.

E pillanatban Délamerika közölemé-

nyét egy gazdasági unió kialakításának terve foglalkoztatja. Az Argentina és Chile között létrejött gazdasági szerződés mintája azoknak a regionális egyezményeknek, amelyek hivatva vannak létrehozni a délamerikai vámuniót, később a Délamerikai Egyesült Államokat. Rézszint az ABC unió (Argentina, Brazília, és Chile) részint a négy trópusi állam Equador, Kolumbia, Venezuela és Panama összefogásai felhívják a figyelmét, hogy Simon Bolívar eszménye csak szunynyadozott, de nem halt meg.

„Mi megtettük a magunkét“

Ezer érettségizet diák egymillió 700 ezer magyarhoz szól

Brassó, augusztus 5.

Mióta a B. L. az erdélyi magyar fiatalok problémáival behatóan foglalkozik és megnyilatkozásainak teret enged, panaszkodni és tanácsot kérni hozzánk járnak a fiatalok. Mindenkor szívesen és a szeretet melegével fogadjuk őket és garasoljuk útjaikat.

Ma is érkezett egy ilyen panaszos levél.

A hangja határozott és hangos, kemény és tudatos.

Felveti a problémát, — de nem tudunk vele mit kezdeni.

A levél így szól:

Igen tisztelt Szerkesztő Urak!

Mint a kisebbségi sorsnak hajótöröttje, veszem kezembe a tollat s úgy a magam, mint sokezer hasonló sorsban lévő társam nevében, akik dolgozni szeretnének, akik a maguk megélhetését biztosítani kívánják, ha kell, nehéz munka árán is, apellálok Önökhöz, mint az erdélyi magyar sajtó vezető lapjának szerkesztőjéhez.

A Romániában lévő magyar gimnáziumokban az utóbbi tíz év alatt végzetek közül, akik külföldre gyenge anyagi helyzetük miatt nem mehettek tanulmányaik továbbfolytatása végett, mintegy 15—30 százalékra tehető azoknak a száma, akik munkanélkül tengődnek és emésztik magukat a bizonytalan jövő miatt.

Allami hivatalokban szinte lehetetlen az elhelyezkedés, magáncégeknél nem vesznek fel újakat, vagy na igen, csak a protekciók jöhetnek számításba. Iparosnak pedig már nem nagyon mehetnek koruk előrehaladottsága miatt.

Kérdem ezek előrebecsátása után, hogy mi lesz velünk? Mi lesz a középiszokolat végzett magyar ifjúság 15—30 százaléka? Mi lesz ezek között is azaz a 10—20 százalékkal, akiknek szülői is alig élhetnek? Mi lesz a kisebbségi papok, tanítók, nyugdíjasok gyermekeivel, akiknek nem adatott a földön más, csak folytonos küzdés a mindennapi kenyér megszerzéséért? Mi lesz azokkal, akiknek még egy levél megírására is alig jut anélkül, hogy ne vonná el magától a mindennapi valót? Akiknek nincsen barátjuk, jó ismerősük, akiknek segítségével legalább egy nagyon szerény fizetésű állást remélhetnek? Mi lesz azokkal, akik dolgozni szeretnének, úgy ésszel, mint kézzel, mert sokan vagyunk, akik a testi munkától sem riadnának vissza, csak hogy valamiképpen elhelyezkedhessünk?

Ezekre a kérdésekre várunk feleletet! Ezekre a kérdésekre várunk valamilyen megoldást!

Az erdélyi magyar kisebbségnek ez az egyik legégetőbb problémája, amit azonban az illetékesek jóformán észre sem vesznek (legalább is eddig semmi megmozdulás nem volt ezirányban, úgy a Magyar Párt, mint a többiek részéről)! Veszni hagynak egy egész generációt? Romlásba kergetnek százakat és ezreket?

Nem értem, hanem értünk tegyenek valamit, hiszen Önöknek egyetlen felhívása, valamilyen akciója a magyar állástalan ifjak számát csökkenthetné.

De nem polemizálni akarok hanem tanácsot kérni, apai tanácsot, — kérek és kérünk mindazok, kiknek az életben nem jut más, csak nyomor és szénodás, de akik mégsem csüggedünk, mert hiszünk sorsunk jobbrafordulásában. Ad-

Seidner Imre bécsi riportja:

A megoldás csak egy új Közép-Európa-Népszövetség lehet

Addig is: Bécs nyugodt, mert elmúlt feje felől a horogkeresztes veszély

Bécs, augusztus 2

Igen, ez a lezúllott metropolisz az a ponton van, hogy újból főváros legyen belőle. Arról van szó, hogy

Bécs lenne a jelenkor legelérhetetlenebbnek látszó reményének, Páneurópa fővárosa.

De ez még a jövő zenéje...

Jelenleg itt hűsölök a Stadtpark kerti helyiségében. A zene a legandalítóbb bécsi keringőket játssza. Iszonyu a kánikula. A tenyérnyi dunai fürdőket ellepi el valami... lévén a férfiak uszójához olyan alakú, hogy ez még egy valamirevaló fügefalevél nagyságát sem éri el. — Fürdeni azonban kell, ha az ember nem akar elájulni a hőségben.

De ennél sokkal lesújtóbb megfigyelésem az, hogy soha az életben nem láttam még annyi koldust, mint most két nap óta Bécsben. Mintha a hajdani kultúrpóriumban az emberek tömegével váltak volna koldusokká. A Ring, meg a Kärntnerstrasse minden szegletéből szegénység, nyomorúság sikolt feléd. Itt, a Stadtparkban, ahol egy gondtalan földdarab egyensúlyozott polgársága élvezte az éle-

tet, ma több a koldus, kéregető és csavargó, mint az üdülő közönség. Az egyik asztalnál az imént egy nagyon derék külsejű ur egy hölgygel savanyutejet rendelt és papírból kenyert és retket szedett elő.

A kutyák a székekhez kötve, biciklik az utcán és büffekben. Itt már a kerékpárokat a ház előtt nem merik kint hagyni. Genfben igazán keveset tudnak még a szegénységről, mert ott napokig is elállhat az utcán egy gazdátlan kerékpár, senki el nem viszi. (Pedig ott minden valóban egy és ugyanaz a száma: 1935).

Koldusok a Dunaparton. De ezek szálmalmasabbak, mint a koldusok a Szajnaparton. És éhesebbek is, mint a budapesti kezecskölő, nincstelenek, nem is beszélve a jómódu svájci koldusokról akik 300 frankos grammofonjukkal tartják vidámsággal az utca és a szórakozóhelyek üdülőit. De ezek itt Bécsben... egészen másfajta koldusok... Itt életerős, munkaképes emberek, asszonyok, ölikben felesperedő porontyaikkal, férfiak imára kulcsolt kezekkel, rőt szakállu, nyugtalan tekintetű polgárok esdekelnek kenyérrel valóért. Önmaguk előtt is szégyenlik lezúllottságukat.

A császárváros ma is mosolyog

Ők azok, akik a békeszerződések által teremtett helyzet tarthatatlanságát hirdetik a Nyugat felől Középeurópába áradó idegenek előtt.

Mert valójában bár van mozgás, gazdasági élet, idegenforgalom, mégis az árak az olyanok is, aki Svájc pénzborította vidékein él, viszonylag magasanak, sőt konjunktúraáraknak tűnnek fel.

De azért a nyomorúság, szegénység, megkopottság mögött a császárváros arca ma is csak mosolyog. Menj a Práterba, vagy a tündéri pompájú Schönbrunnba, a sétányok csodálatos ferencjózsefi pontos-sággal lenyírt lombkoronái csak úgy, mint a császári berendezés butorai a régi idők diadaláról mesélnek.

Az öreg császárvárosnak soha nem volt még talán olyan felfokozott nangulata, mint mostanában. Mintha új szellők ébrednének a Duna felől. Bécsben látni, hogy a Népszövetség csak fogalom amely igazi és szerves kontaktusát Közép-Európával elvesztette. S látni azt is, hogy ezek az országok kezükbe kénytelenek ragadni életsorsuk imbolygó hajójának kormányát.

gadni életsorsuk imbolygó hajójának kormányát.

Hogy mi volna a kibontakozás? Dollfuss kancellár közvetlen környezetében hallottam, hogy

Ausztria egész Európával a legaktívabb gazdaságpolitikát készül folytatni. A Magyarországgal való szoros együttműködés ügye azon a ponton van, hogy élő valósággá váljon.

Feltűnő, hogy mennyi híve van a lakosság körében a magyarokkal való politikai uniónak és — Ottó trónraültetésének.

S mit szólna ehhez a Népszövetség? — kérdezték tőlem a legkülönbözőbb osztrák körökben.

Mosolyog rajta, mert ha valóban a népek akarata volna, hogy király kell, mit felelhetne rá a Quai du Wilson négy csupasz fala?

A horogkeresztes veszély nem múlt még el, bár úgy látszik

ez a feszültség napról-napra enyhülben van.

Az osztrák Dávidnak sikerült paritójával fején találni a német Góliáthot. Ennek folytán Dollfuss kancellár az osztrák népjózan többsége szemében a gazdasági és politikai cselekedetek eleven szimbólumaként hat. Rettentően megnagyított képe ráncmosolyog az osztrák főváros minden hirdető oszlopáról, A tévelygő osztrák népet a hazafiasság pártjába hívja. A legkisebb termetű európai államférfi derűsen szép vonásai azt sejtetik velem, hogy a libiai Dávid teljesen elhárította Ausztria felől a horogkeresztes veszély felhőit.

A megoldást a legközelebbi hónapok valószínűleg meghozzák. A megoldás egy új középeurópai Népszövetség lesz, nagy perszonálunió Magyarországgal, bizonyos jellegű összeműködése a szilánkokra zu-

50 SZAZALÉKOS KEDVEZMÉNY a román vasutvonalakon. Augusztus 1-től szeptember 15-ig lesznek az „Unione Fundatiilor Regale” által rendezett nagy ünnepek Bukarestben a Parcul Carolban.

zott gazdasági területnek, vagy egy végső felfordulás.

Lehet hogy a bécsi Hofburg nyughatatlan lakójának, gróf Coudenhove-Kalerginak, a Páneurópa Unió nagytehetségű elnökének az a legutóbbi vészkiáltása, amelyet Európa államférfiaihoz intézett s amelyben egy új világkatasztrófa elhárítása érdekében feltétlenül szükségesnek tartja az új európai kongresszus összehívását, talán nem marad egészen visszhang nélkül. A bécsiek pedig találgatják, vajjon eljönnek-e azok a szép idők, amikor Bécs, a Monarchia egykori fővárosa, valamilyen formában újból össze tudja kovácsolni azokat a népeket, akik ma jobban egymásra vannak utalva, mint bár mikor?

Fotokirándulásain kísérje: Kévető napsugár és

GEVAERT szerencse!

A Gevaert-művek az új Express Superchrom-film felülmúlhatatlan tulajdonságai mellett azt az előnyt is nyújtja, hogy minden filmvásárló részt vehet a nagy

Gevaert-filmdíj kisorsolásán. - Kérjen prospektust a környékbeli szaküzletről, vagy a vezérképviseletől: **Wanaus & Petri** București 1, Cal. Victoriei 14.

ERDELYI ÁGNES (Nagyvárad):

Neked adom a szemeimet

Atloptam magam ablaka alatt,
meglátott!
Most vár, azt hiszi, bemegyek,
idegei futkosó, nyüzsgő egerek,
pórusai apró egérszemek,
kerekednek, énram lesnek.

Várok egy percig,
nyújtom az örömet,
hogy rám vár és
most talán szeret,
ugy ahogy én, alázattal
és kevés furcsa áhítattal.
Adni akarok valamit
ami marad, amit szeret,
Te! Neked adom a szemeimet,
amelyeket lecsókolnál, de
csukott héjakon is
áttör a fény, a hit,
Neked adom!
Szeresd és vidd.
Mindig így fognak
nézni rád, ragyogva
és túladón. A fényük
nem fog soha kopni,
mert mindig lesznek új csodák
elémülni és felragyogni.

TOMCSA SÁNDOR:

A harminchároméves csecsemő

Percnyi pontossággal korunk gyermeke.
[kertetőre az Új Idő huszadik gyermeké-
nek: 1900. január elsejének első perceiben
született. A szomszédság begyűlt a másik
szobába, itt az egészségre, az apja fújt egy
nagyot és boldog volt. Ő is.
Most, harminchárom év után, pontosan éj-
féltkor, következőket meséli el a harminchá-
roméves csecsemő:

—...Az volt a szerencsém, hogy a laká-
som ki volt fizetve, bizonyos valutatranzak-
ció folytán. Ez melléke, nem pénzt kaptam,
hanem lakást. Aztán jött az idő, mikor min-
den szál, ami a dolgokhoz fűzött, lassan kez-
dett bomlodozni, szakadozni. Ezzel az ellen-
állás csökkent, miáltal hovatovább a szálak
mind gyorsabban pattantak el egymásután
és egyszer csak úgy éreztem, hogy mint egy
magányos léggömb, lebegek emberek, dol-
gok, történések felett és már csak egy szál
kötélék tart, hogy el ne szálljak valahova a
fenébe, a lakásom. Az intellektualitásnak az
egyént illetőleg van egy nagy hátránya, hogy
gondolkozónak teszi. A töprengést és a meg-
fontolást az első betűkkel csepegtetik belénk.
Ezek a cseppek aztán odabomlasztják akara-
tunkat, hogy mégsem megyünk el rikkancs-
nak, nem ülünk le az első asztal mellé, ahol
esznek és nem ültetünk le pénzeslevélhór-
dókat. Éheztem, ami nem nyílt tülz és át-
élt értelem, vagy tíz fillérért turó, hanem
az, hogy a személtárában kenyérdarab után
kutattam. Ez azonban megint mellékes.

Pontosan május elsején kimentem egy
parkba. A tavaszi ruhám elég jó karban volt,
arcszínem pedig halvány, mit bizonyos hő-
gyek elefántcsontszínűvé rajonganak. Nagyon
fáradt voltam, irtóztam az egyedüllétől,
vagyam, hogy valakivel beszélhessek. Itt is-
merkedtem meg egy 18—19 év körüli lány-
nyal, ki, mint egy kis szőke, meg rózsaszí-
nű gombolyag ült a padon. Könyvhévert mel-
lette és szöveget. Szóba elegyedtünk és gom-
bolyagunk azt az abszolút érdektelen, kon-
vencionális társalgást, melynek egyetlen, tá-
voli alapja az, hogy az egyik fél fű, a má-
sik leány.

Uzsonnatájt egy cseléd jelent meg és egy
félliternyi tejet hozott a lánynak, ki rossz-
kedően intett, hogy csak tegye le. Aztán el-
panaszolta, hogy minden nap egy liter tejet
kell meginnia és hogy már nem bírja, nem
megye le a torkán, de a papa nagyon szí-
goru. A tej ott állt köztünk egy karsu fe-
hér üvegben, mint két ellentétes érzés ütköző
pontja. Ő undorodott tőle, én minden ato-
mommal vágytam.

Aztán a szabad, bátor, éhes bestia lenye-
lte bennem a remegő embert és, mint hős lát-
tam megint napilágot:

— Kisasszonyom, én, hogy megkíméljem
őnt, hajlandó vagyok itt ezt a folyadékot el-
tűntetni, — fordultam a lány felé.

— Tényleg? — ragadta meg a kezemet a
holgy.

— Tényleg, — mondtam én és egy hajtszra
kittam a tejet.

És három hónapon keresztül — borult idő-
ket leszámítva, — minden táplálékom egy
liter tej volt. Ha együtt lehettünk a lánnyal
és nem látott senki, nem csókoloztunk, ha-
nem tejet ittam. Én meghíztam, de becsüle-
temre legyen mondván, a lány sem fogyott
le.

Most itthon vagyok és végtelen szomorú,
mert egy újságban azt olvastam, hogy a leg-
újabb terapia szerint az orvosok nem ajánl-
ják a tejet.

A Davis kupa négy francia győztese Balról-jobbra: Merlin, Cochet, Brugnon és Borotra.

Madách Imre csak most kap siremléket

Ez évben mult 110 éve annak, hogy a
Madách-család ősi fészkeben megszületett
az irogató familia legnagyobb fia, Ma-
dách Imre. És most van 70 esztendeje,
hogy annyi kudarcbaftult kísérlet után
Arany János szárnyai alatt a komor, szív-
bajos és sok igaz okkal pesszimistásko-
dó nőgrádi földesur megkapta korának
legnagyobb irodalmi elismerését: az Aka-
démia tagságát.

A negyvenes férfi boldogsága nagy-
iró boldogsága volt: nem tartott soká.
Hatvankilenc nyárral ezelőtt Imre ur már
többet hevert a domboldali kastélypark-
ban, mint sétált, vagy vadászott. A szíve,

mondták a falubeli szlovákok, vagy ma-
gyarok, a szíve rossz... a fogság...
meg a bánat az Erzsike asszony után...
Őszre el is vitte a szíve.

Külön aktualitást ad még az alsósztre-
govai kriptának, hogy a Csehszlovákiai
Magyar Tudományos, Irodalmi és Művé-
szeti Társaság röviddel ezelőtt elhatároz-
ta, hogy rendbehozza a kis egyszerű
sírboltot s emlékművet emel a magyar
irodalom most szlovenszkoí földben por-
ló szellemóriásának.

Hát bizony a restauráció is, az emlék-
mű is nagyon idején és helyénvaló lenne.

Tek.

Jövendőbeli kisfiamnak**Paradicsom****Hatodik lótuszevlé**

Drága gyermekem!

Tudom, hogy nem tudsz olvasni, hiszen
az se biztos, hogy egyáltalán a világra
jössz, de azért — auf alle Fälle — írok ne-
ked, hogy összeismerkedjünk... Olvasd
fel a levelet valamelyik inspekciós gólyá-
val, fogj esetleg egy békát neki, hogy meg-
tegye... Hogy vagy, kisfiam? Én meglehe-
tősen. Van mit ennem, hiszen nem kell
megosztanom veled. Éjszakáim nyugodtak
mert még nem riasztol fel drága dömbölé-
ssel. Ruhatáram elég terjedelmes —
kinek van ma két nadrágja? — és így ez-
irányban sem gyötörnek különösebb gon-
dok. Igaz, hogy az egyik már fakulni
kezd, nem is csoda, hiszen benne érkeztem
el eddig a pillanatig, hogy rád gondolok!
Örökké a cálganadrágok sem tartanak...
Elhatároztam, hogy félretereszem neked! Ez
lesz az első hosszunadrágod! Viseld becsü-
lettel és ha valamikor sok pénzed lesz,
add a tisztítóba... Vasaltasd ki, ha módod
ban áll! Gondolj kisfiadra, akivel szem-
ben neked is kötelezettségeid vannak... Jó
lesz neki, ha nekem jó volt, hiszen én is
a nagyapámtól kaptam. Szegény öreg! Ő
már tudta, milyen idők követhetnek, a
mikor végrendeletileg nekem szánta ezt a
kopott, de a mai viszonyok között szerfö-
lött megbecsülendő ruhadarabot...

Olvasom különben, hogy a nők is nad-
rágban kezdenek járni! Így, ha majd fel-
cseperedsz és megnősülsz, mielőtt fiadrak
ajándékoznád, feleséged is viselheti...

Amint tapasztalhatod, előrelátó ember
vagyok és így azon se lepődj meg, ha meg-
írom, hogy már a lakásokokról is gondos-
kodtam! Megosztom hónaposszobámat ve-
led, legfeljebb majd szerzünk valami spa-
nyolfalat... Én megérem a fiatal házaso-
kat, hiszen én is az leszek... Nem igaz,
kisfiam? Biztass egy kicsit, mert nem na-
gyon bízom bennel! Csak tudnám kire
hagyni a nadrágot!

Anyád szintén jól érzi magát. Talán
azért, mert még nem tudja, hogy milyen
terveim vannak veled! Eddig csak az idő-
járásról meg a filmekről beszélgettünk...
Sok víz folyik le még addig a nyugdíja-
sok homlokán, amíg szóba hozhatlak. Az

se biztos, hogy hozzám jön feleségül!/?
Egyáltalán elhamarkodott dolog anyádról
értekezni! Nem gondold! Hiszen azt se
tudom, hogy ki leszel? Megkönnyítenéd a
dolgomat, ha megírnád, hogy anyában mi
a zsánered?...

Drága gyermekem! Be kell vallanom
valamit! Imponálni akartam neked, ami-
kor azt írtam, hogy két nadrág felett ren-
delkezem. El kell viszont ismernem, hogy
egy tényleg van! Ma ez is nagy szó! Azért
neked adom! Amit mondtam, megtartom!
Legfeljebb olyan foglalkozás után nézek,
amit otthon lehet csinálni! Mit tudom én:
művirágkészítés, vagy ilyesmi!/? Eről
majd később döntünk. A kabátom ugyis
megmarad és ha kinézek az ablakon, a
jövőben is teljesen felöltözött ember be-
nyomását kellem.

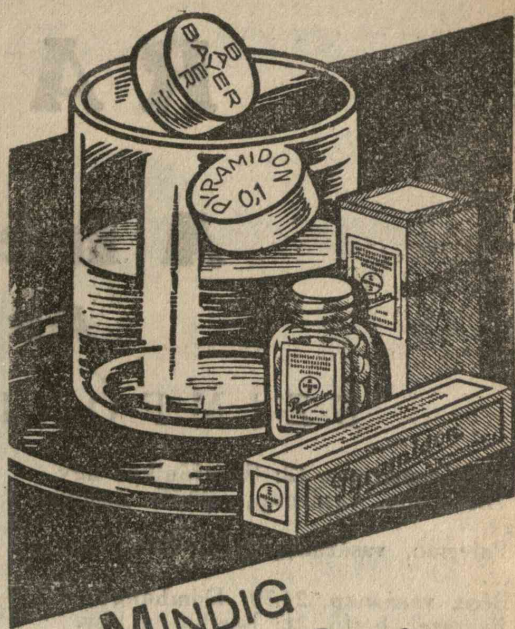
Jónépen venném, egyébként, ha valami
kis testi hibával, két fejjel, vagy három
lábbal jönnél a világra, hogy mutogathas-
salak! Nem is képzeld, hogy ez milyen
jóvedelmező kereseti forrás! Szükség ese-
tén azzal is megelégszem, ha csak egy
szemed lesz, persze a homlokod közepén...
Manapság, fiacskám, egy újszülöttnék is
tanácsos a jövőjéről gondoskodnia!

Lehet, hogy ez a levél mások kezébe is
kerül és azok izléstelennek bélyegeznek
meg fenti kijelentéseimért, hát oda mód-
sítom, hogy végső esetben épkézláb is szü-
lethetsz! Engem aztán ne hibáztass sem-
miért! Ilyen esetben karrieredről nem ke-
zeskedhetem!

Drága gyermekem! Ismétellen be kell
vallanom valamit! Az a bizonyos nadrág
amiről írtam, jelenleg nincsen rajtam.
Kénytelen voltam a zálogházba binni,
hogy egy falat kenyeret vehessék! Remé-
lem azonban, hogy születésedig — amibe
még beletelik néhány év — kiválthatom
és így semmi aggodalomra sem lehet
okod.

Ugy érzem, hogy kissé hosszúra nyúlt a
levelem. Még ma postára szeretném adni
mert messze van a Paradicsom. Abban a
reményben, hogy itt nem nevetik be a sle-
riizálást, maradok szerető apád:

Nemes Ferenc

MINDIG HATÁSOS —

azért, mert ennek garanciája
a BAYER keresztl! Semmi-
lyen más hasonló gyártmány
nem képes önnek ugyanazt
a garanciát nyújtani. Ezért
ha fej-vagy migrénfájdalmak-
ban szenved, jól ügyeljen arra,
hogy a csomagoláson és a
tablettákon ott legyen a
BAYER keresztl.

Pyramidon
TABLETTÁK
BAYER

A SZÓRAKOZOTT NEVETŐ ÖRÖKÖS

Dr. Percy Stafford Allen, az oxfordi
kollégium igazgatója nemrégiben meg-
halt és tekintélyes vagyonát végrende-
letileg az egyik unokaöccsére hagyta. A
fiatalember autóbuzsion utazott és amikor
már otthon volt, vette észre, hogy a vég-
rendeletet az autóbuzsban hagyta. Azóta
az autóbuzstársaság kalauzai, tisztviselői
és rendőrség emberei szakadatlanul ku-
tatnak a végrendelet után, de a „becsüle-
tes megtaláló“ még nem jelentkezett. A
fiatalember kétségbe van esve, mert a
végrendelet hiányában beszüntették an-
nak a járadéknak a folyósítását is, ame-
lyet dr. Allen végakarata szerint rend-
szeresen kapott. Az újságokban hirdeté-
sek jelennek meg, amelyek szinte könyö-
rögnek a megtalálónak, hogy juttassa
vissza a végrendeletet, nem tesznek elle-
ne feljelentést, sőt gazdag jutalomban is
részesül. Amennyiben a végrendelet még-
sem kerül elő, úgy komplikált hatósági
eljárás indul és a végrendeletet aláíró ta-
nuk bevonásával fogják a végrendeletet
rekonstruálni.

NAPOLÉON PACIFISTA

Paul de Cassagnac, az ismert francia
író, akit legutóbb Galitzin herceggel va-
ló összetűzése miatt emlegettek, könyvet
írt Napoleonról. A kissé összeférhetetlen
hírű író azt próbálja bebizonyítani Na-
poleonról, hogy a béke fanatikus volt.
A francia háborukat nem ő kezdte, ha-
nem a köztársaságtól örökölte. Valahány-
szor győzött, azonnal békét ajánlott fel
a legyőzötteknek. Európa meg akarta cson-
kitani, tönkre akarta tenni Franciaorszá-
got, Napoleon hadjáratai végső szüksé-
ből, nemzeti önvédelemből fakadtak. Rá-
adásul Napoleon leghőbb vágya azt volt,
hogy megalapítsa az európai Egyesült
Államokat.

Global a molyokat és a
molyok petéit

Képviselet és raktár „PI ENAC“ Urogría ongrós Bragov.

RÁDIO-ÉLET

A hét rádió-műsora

Az éther színe-java

SZIMFÓNIKUS HANGVERSENYEK

Bécs, vasárnap, 12: Szimfonikus hgv.
Hilversum, vasárnap, 20.55: Zenekari hgv.
Palermo, vasárnap, 21.30: Szimfonikus hgv.

Bécs, vasárnap, 21.30: Dómhangv.
Brüsszel, hétfő, 21: Beethoven hgv.
Bukarest, hétfő, 21.45: Modern hgv.
Barcelona, hétfő, 23: Zenekari hgv.
Langenberg, kedd, 18: Nagy hgv.

Varsó, kedd, 21: Lengyel zenészszerzők.
Bécs, kedd, 21.15: Opera-részletek.
Bécs, szerda, 20: Zenekari hgv.
Breslau, szerda, 21.10: Haydn-szimfonia.

Heilsberg, szerda, 21.15: Opera-részletek.
Stuttgart, csütörtök, 11.40: Katonazene.
Bukarest, csütörtök, 21.30: Szimfonikus hgv.

Bécs, csütörtök, 22: Zenekari hgv.
Stuttgart, csütörtök, 23.40: Reger hgv.
Varsó, péntek, 21: Beethoven hgv.
Heilsberg, péntek, 21.10: Zenekari hgv.
Budapest, péntek, 22.45: Zenekari hgv.
Stuttgart, szombat, 11.40: Schubert-trio.
Strassburg, szombat, 21.30: Modern zenekari hgv.

OPERA ÉS OPERETTEK

Stuttgart, vasárnap, 17: Mesterdalnokok.
Budapest, vasárnap, 20.30: Cülbaba.
Milano, vasárnap, 21.30: Don Juan.
Bécs, hétfő, 20.45: Orfeusz az alvilágban.

Bari, hétfő, 21.30: Carnasciali.
München, kedd, 21.40: Varázsfuvola.
Milano, kedd, 22: A kis Marat.
Zürich, kedd, 22.10: A régi dal.
Milano, szerda, 21.35: A vig özvegy.
Hamburg, csütörtök, 21: A vidám há-

boru.
Breslau, péntek, 20.40: Istenek alkonya.
Róma, péntek, 22.15: Operett-részletek.
Bécs, szombat, 20.15: Varázsfuvola.
Bari, szombat, 21.30: A gésa.
Róma, szombat, 22.15: Opera.

Vasárnapitól - vasárnapig

Vasárnap, augusztus 6.

BUKAREST. 11: Hangverseny. 13: Szimfonikus hgv. 14: Könnyű zene. 18: Seidmann-dzsez. 20: Előadás. 20.20: Tánclemezek. 20.40: Rádiószabadegyetem. 21: Zené-füvés. 21.20: Alexandrescu Aurel dalestje. 21.40: Előadás. 21.55: Román zene. BUDAPEST. 9.45: Hírek a jamboreeről. 10: Római kath. istentisztelet. Szentbeszédet tart: Serédi Jusztinián hercegprimás. 12.45: Evangélikus istentisztelet. 15: Gramofon. 16.45: Hírek a jamboreeről. 18.15: A székesfővárosi szalonzenekar hgv. 19: Angol cserkészvezetők a mikrofon előtt. 19.20: Tárogató hgv. 19.50: Vidám csevegés. 20.30: Martos Huszka: „Gülbaba” c. operettje. 21.15: Egy magyar anya különböző nyelveken üdvözi a jamboreen résztvevő külföldi cserkészek szüleit. 24.30: Hírek a jamboreeről. BÉCS. 9.30: Gramofon. 14: Könnyű zene. 17: Dvorak vonósnygyes. 18.40: Fuvós-zene. 20: Könnyű zene. 21.30: Dóm hgv. 23.40: Hgv.

Hétfő, augusztus 7.

BUKAREST. 13: Hírek, gramofon. 14: Zenekari hgv. 18: A stúdió zenekarának hgv. 20: Előadás. 20.20: Gramofon. 20.40: Rádiószabadegyetem. 21: Kamarazene. 21.30: Előadás. 21.45: Kétzongorás hgv. 22.15: Hgv. BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 11: Felolvasás, gramofon. 11.45: Hírek a jamboreeről. 13.05: „Tábor-tűz”. Helyszíni közvetítés a gödöllői világtáborból. 18: Zongora hangverseny. 19.15: Margittay Margit magyar dalestje. 21: Popper Dávid emlékünnepe. 22.10: Veres Lajos és cigányzenekara. 23.30: Károlyi Dezső szalon- és dzsez-zenekara. 24.30: Lett-dalok. BÉCS. 12.30: Népies zene, gramofon. 16.55: Operett-részletek. 18.25: Hgv. 20.45: Gluck „Orpheus és Eurydike” c. operája. 23.05: Gramofon.

Kedd, augusztus 8.

BUKAREST. 13: Hírek, gramofon. 14: Könnyű zene, gramofon. 18: P. Motzoi zenekara. 20: Előadás. 20.20: Román zene. 21: Alexiu (bariton) dalhgv. 21.20: A stúdió zenekarának hgv. 22: Előadás. 22.15: A hgv. folytatása. BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 11: Gramofon. 11.45: Hírek a jamboreeről. 13.05: Szervánszky-szalonzenekar. 14.30: Vörös Misi és cigányzenekara. 16: Hírek a jamboreeről. 18: Berend szalonzenekara. 19.30: Fehér Ilonka hegedűművész hgv. 20: Gramofon. 21: Közvetítés a jamboreeről. 22.50: Dénes cigányzenekara. 23.25: Az operaház zenekarának hgv. 24.30: Hírek a jamboreeről. BÉCS. 13: Hgv. 17: Hangosfilm-lágerek. 18.20: Hgv. 21.30: Helyszíni közvetítés a gödöllői világtáborból. 22: Áriák. 23.50: Táncmuzsika.

Szerda, augusztus 9.

BUKAREST. 13: Hírek, gramofon. 14: Kamarazene, gramofon. 18: A stúdió ze-

nekarának hgv. 19.15: A hgv. folytatása. 20: Előadás. 20.20: Könnyű zene. 21: Zongorahgv. 21.30: Előadás. 22: Klarinetthgv. 22.15: Cello hgv. 23: Tánczene. BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 11: Előadás, majd Galli Curci-hanglemezek. 11.45: Hírek a jamboreeről. 13.05: Déli hgv. 14.30: Zenekari hgv. 16: Hírek a jamboreeről. 17: Kurina Simi és cigányzenekara. 18: „Vizi cserkészek”. Helyszíni közvetítés a jamboreeről. 19: A székesfővárosi polgári dalkör hgv. 20.15: A székesfővárosi zenekar hgv. 21.45: Előadás a stúdióból. Utána dzsez. BÉCS. 12.50: Alpesi dalok gramofonon. 13: Hgv. 16.55: Híres szerelmi duettek (gramofon). 20: Szimfonikus hgv. 22.50: Esti hgv.

Csütörtök, augusztus 10.

BUKAREST. 13: Hírek, gramofon. 14: Könnyű zene, gramofon. 17.30: Ifjúsági előadás. 18: Jordachescu zenekara. 20: Előadás. 20.20: Könnyű zene. 20.40: Rádiószabadegyetem. 21: Dalhgv. 21.20: Szimfonikus hgv. 22: Előadás. 22.15: Szimfonikus hgv. BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 11: Előadás, gramofon. 11.45: Hírek a jamboreeről. 13.50: Katonazene. 16: Hírek a jamboreeről. 18: Petis Jenő és cigányzenekara. 19.30: A Waldbauer-Kerpely vonósnygyes hgv. 21: Hgv. 24: Bura és cigányzenekara. 24.30: Hírek a jamboreeről. BÉCS. 12.50: Híres művészek hanglemezei. 15: Hangv. 16.55: Dzsez gramofon. 20: Fall-hangv. 22: Zenekari hgv. 23.30: Táncmuzsika.

Péntek, augusztus 11.

BUKAREST. 13: Hírek, gramofon. 14: Zenekari hgv. 18: A stúdió zenekarának hgv. 20: Előadás. 20.20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Wagner „Istenek alkonya” c. operája, utána hgv. BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 11: Aktuális problémák. 13.05: Szalai Lajos és cigányzenekara. 14.30: Az állástalan zenészek hgv. 16: Hírek a jamboreeről. 17: Magyar dalok és áriák. 18: A magyar uszósövetség előadása. 19: A Mándits szalonzenekar hgv. 19.45: Gramofon. 21: Közvetítés a gödöllői világtáborból. 22.45: Az operaház tagjaiból alakult zenekar hgv. 24.15: Budapest fürdőváros (előadás), majd Rácz József és cigányzenekara. BÉCS. 12.50: Népies táncok (gramofon). 13: Hgv. 16.45: Opera-fantáziák (gramofon). 18.15: Zongorahgv. 20: „Ki a szabadban!” (Hgv.) 22: Áriák. 23.15: Hgv.

Szombat, augusztus 12.

BUKAREST. 13: Hírek, gramofon. 14: Könnyű zene, gramofon. 18: Román zene. 20: Felolvasás. 20.20: Hgv. 20.40: Rádiószabadegyetem. 21: Sramme-zene. 21.30: Vidám negyedóra. 21.45: Népies zene.

EZEN TABLETTÁK

NEURALGINE

JURIST

megruintetik
a leghevesebb
fejfájást

A berlini stadion „halálkanyarja”, ahol a közelmúltban mint ismeretes súlyos szerencsétlenség történt. Két motorkerékpár összeütközött. Az egyik gép, amely a közönség közé vágódott, három náci azonnal megölt, míg többet súlyosan megsebesített.

FIERA DEL LEVANTE

BARI-I KELETI VÁSÁR (Olaszország)

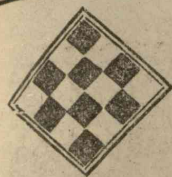
Szeptember 6 - 21-ig.

Minden évben a legnagyobb vásár a Nyugat és a balkáni államok között.

Kedvezmények a vasútvonalakon a kiállítók és a látogatók részére:

az olasz határtól 70%, a CFR-en 25%. Felvillágosításokat ad: Architect V. Sartorelli, București, Str. Caragea 10. és Vagon-Lits iroda Brassó.

GÜTERMANN
FÉLE VARRÓ- ÉS GOMBLYUKSELYEM.

A varróselyem előnye hogy egyenlő értékű a nyersselyemmel.

A varróselyem tiszta selyemből készül.

A varróselyem szintartó.

A varróselyem ellentáll az időnek.

A varróselyem fénye természetes.

A varróselyem több mint 600 féle színben készül.

A varróselyem olcsó.

A varróselyem puha, elasztikus és a varrásnál alkalmazkodik a ruhadarabokhoz.

A varróselyem felhasználásánál a szemek nem szakadnak el.

A gyapjú, vagy selyemszövetek festésénél a varrás csak akkor kapja meg az új színt, ha gépselymet alkalmazunk. — Figyeljen jól tehát, hogy ruhája mivel lesz megvarrva. Ne tartsa karékoskodjon a varrásnál.

A varróselyemnek nincs párja!

Használjon tehát Gütermann-varróselymet, az a legjobb.

GÜTERMANN & Co. S. A. ROMÂNIA, BUCUREȘTI.

Kozmetika

Rovatvezető:

Dr. med. HERSKOVITS ERZSI

A száj kozmetikája

(Második közlemény)

Mint megelőző cikkemben is írtam, a szájüreg kozmetikájának alapvető követelménye annak szorgos és szakadatlan tisztántartása, mert a tisztátalan szájüreg a legkülönbözőbb kóros elváltozásoknak megalapja.

A szájüregben és a nyálban folyton jelenlévő mikrobák és bacillusok csupán a megfelelő alkalomra várnak, hogy romboló hatásukat kifejtsék s mi sem természetesebb, mint hogy egy tisztátalan szájüregben ezeknek hatása sokkal nagyobb és veszélyesebb.

A szájüregben előforduló kozmetikai hibák között a legkellemetlenebbek egyike az úgynevezett rossz-szagu száj, amit a mindennapi életben igen gyakran észlelhetünk.

Nincs visszataszítóbb, mintha egy egyébként ápolat külsője nő, vagy férfi száján előcsap az a jellegzetes savanyúkeserű illat, ami egy finomabb ízlelésű ember szemében egyenlő a legvaskosabb tisztátalansággal.

Hiába akkor a szépen manikűrözött köröm, vagy a kölnivíz illatfelhője, mert a rossz szájzsagu ember társasága kellemetlen, sőt igen gyakran elviselhetetlen.

A rossz-szagu száj előidézője rendszerint az odvas, vagy romlásnak indult fog ezzel kapcsolatban az éves után a szájban visszamaradt ételmaradékok. Az odvas fogat ugyanis a fogpiszkáló csak igen ritka esetben tudja teljesen kitisztítani s ilyenkor a bennmaradt ételmaradékok gyors bomlásnak indulnak s a szájat megtöltik a bomló szerves anyagokból kiáramló gőzökkel.

De lehet a rossz-szagu száj oka a geny nyedő foghús is, vagy valamelyik gyulladt fog által előidéztet tályog, a garat és mandulák gyulladása és gennyesedése is lehet a rossz szag oka.

Végül igen gyakran szerepel, mint előidéző ok, valamely gyomorbetegség, melynek következtében a száj éppen olyan kellemetlenül szaglik, mint az odvas fogak miatt.

Mindezekben az esetekben természetesen nem elegendő a tüneti kezelés és legelőszörban a rossz szájzsagot előidéző okot kell megszüntetnünk, hogy ezt a kellemetlen kozmetikai hibát eltüntethessük.

A rossz-szagu szájjal mindenképp is ajánlatos az orvost felkeresni, akinek módjában van megállapítani a baj okát s aki annak megfelelően kezelheti is a hozzáfutott beteget.

Felrekesz arról inni, hogy milyen fontos az odvas fogak azonnal való kiviavit-

tatása, hiszen a rossz és odvas fog igen gyakran súlyos gyomorbántalom okozója, sőt egyes újabb elméletek szerint a rossz fogak egyéb olyan bajoknak előidézői is, amiket eddig az odvas fogakkal semminemű összeköttetésbe sem hoztak.

Megelőző cikkemben írtam már a geny nyedő foghús szomorú jelentőségéről, viszont a gyomorbajok rossz szájzsagának megszüntetése céljából természetesen a már meglévő gyomorbajt kell legelőször is kezelni.

Az újságokban széltehen-hosszában hirdett pasztillák és egyéb szerek persze csak arra jók, hogy egy-két órára elnyomják a kellemetlen szájzsagot, de minthogy megszüntetni nem képesek, használatukat nem is lehet ajánlani.

Mindenekelőtt fontos azonban az, hogy a szájunkat folyton tisztántartsuk, megfelelő fogkrémmel, fogkefével mossuk és lehetőleg gyakran öblögessük megfelelő szájvízzel.

A nadrágszoknya és az ápolónő

A Leicester-kórház személyzeti igazgatója azonnali hatállyal kidobott a kórházból két fiatal ápolónőt. A lányoknak az volt a bűnük, hogy mikor kimenőjük volt, flanel férfinadrágban sétáltak az utcán. Ezzel állítólag súlyosan vétköztek az ápolónői méltóság ellen. A kórházvezetőség intézkedése felháborodást keltett. Az általános vélemény az, hogy a nők nadrágviselete eléggé csunya, de egyáltalában nem tilos. Valaki lehet nagyon jó és lelkiismeretes ápolónő, annak ellenére, hogy szabad idejében nadrágot visel. A két elbocsátott ápolónő pert indított a kórház vezetősége ellen, mert szerintük jogtalanul csapták el őket.

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15							16						
17				18			19			20			
21			22		23				24			25	
26				27		28			29		30	31	
		32			33			34					
35	36						37			38		39	40
41				42		43			44		45		
46		47	48		49				50		51		
52				53					54		55		
56									57				

Vízszintes sorok: 1. Délamerikai főváros, 8. Angol sziget az Antillák közt, 15. Dalmát kikötőváros, 16. Főiskola, 17. Argumentum, 18. Híres magyar zeneszerző, 20. Nulla, 21. Négy németül, 23. Disznóeledel, 25. Moham . . . 26. Szemet huny, 28. M. Z., 29. Orosz női név, 32. Régi ékszer a XVI–XVII. századból, 34. A vers sorok vége teszi, 35. Muzsa, 37. Olasz prepozíció, 38. U. S. A. állam fővárosa, 41. Bög, 42. Divatos kártyajáték, 45. Papi méltóság, 46. In das rövidítése fon., 49. Mars, 51. . . . lo Balbo, 52. Francia férfinév, István, 54. Zörög, 56. Két szó: 1. Tesz, 2. Mutatószó, 57. Diszvirág.

Függőleges sorok: 1. A spulni magyar neve, 2. Hónap német neve, 3. Olasz város, 4. . . . Jolson, 5. Cik . . . 6. Anyagparány, 7. Bűnös város, 8. A telefon feltalálója, 9. Individuális, 10. R. Y., 11. Öltözet, 12. Újpesti sportklub, 13. Büntető pad, 14. Helyhatározó, 19. Kártyafigura, 22. Spanyol pénz (fon.), 24. Horog, görbe fogantyú, 27. Ilyen vásár az ócskaságoké, 30. Alapeszme, történet fonala, feladat, 31. Valamilyen új vállalat megteremtője, 33. Olasz író, 34. Város Dalmáciában, 35. Város Németországban, érseki székhely, 36. Gyermekjátékször, 37. Azonos mássalhangzó, 39. Az uszás egyik fajtája, 40. Vissza: határozószó (utolsóelőtti betű kettőzve), 43. Spanyol női név, 44. Lendület, hév, 47. Lapos, 48. A kukorica latin neve, 50. Vissza: visszhang, 53. N. M., 55. An dem rövidítve.

Minden kanál egészséget és új életerőt jelent.

Kellemes ízű!

TONOGLOBINE

az új gyógyszer

vérszegénység

és

tüdőbaj ellen

az amerikai Wiople prof. szerint, ezek leghatásosabb ellen-szerét,

máj-kivonatot

tartalmaz, ezenkívül

D-VITAMINT

minden élet legfontosabb táp-

lálóját. Tehát felülmulhatatlan erősítő, általános gyengeség esetén.

Haemoglobin és mész-só

tartalmánál fogva nélkülözhetetlen

vér- és csontképző.

Kitűnő étvágygerjesztő!

A TONOGLOBINE alapanyaga malaga-bor vagy szirup. Úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek

EZ ADJA VISSZA EGÉSZSÉGÉT ÉS EREJÉT!

Kapható minden gyógyszerárban, nagy üveg Lei 130.—, kis üveg 75.— Főlerakat Erdély és Bánát részére: **DEMETER** gyógyszerár, Cluj, Calea Moșilor 2.

5. Eternitpala, 7. Munkanélküliség, 12. Interferencia.

Helyes megfejtést küldtek be:

Stöhr Sándor, Brassó, Gergely Anna, Brassó, Györfő Jenő, Kézdivásárhely, Büchsenpanner Emil, Ratosnya, Iszlai Eszti, Nagy-Nyulas, Grünstein Lili, Nagy-Nyulas, Fekete Árpádné, Kézdivásárhely, Kern Rezső, Sepsiszentgyörgy, Orbán Iduska, Alvine, Morvay Ági, Kovászna, Ady Médy, Csikszentmárton, Nasch Miklós, Szamosújvár, Schlett Piroška, Zilah, Pálmai Béla, Zabola, Kósa Rozália, Sepsiszentgyörgy, Tuzson László, Brassó, Mór Ferenc, Brassó, Moskovitz Károly, Torda, Morvay Endre, Kézdivásárhely, Lengyel Piroška, Medgyes Molitör Sári, Lugos, Mátyás Vilma, Csikszentmárton, Winkler Maxim dr., Nyáradremete, Tób Tibor, Nyáradremete, Koppán Jenőné, Bukarest, Dr. Kanabé Sára Magda, Kézdivásárhely, Petke Irma Sepsiszentgyörgy, Wagner Irénke, Brassó, Török Mária, Brassó, Csutak Lajosné, Kovászna, Kiss Regina, Vaslui, Matkocsik Gábor, Bodola, Herrmann Erzsébet, Sepsiszentgyörgy, Szabó Józsa, Kovászna, Ugron Árpád, Kovászna.

A három jutalomkönyvet sorolás után a következők nyerték:

1. Ady Médy, Csikszentmárton.
2. Török Mária, Brassó.
3. Winkler Maxim dr., Nyáradremete

A ROVATVEZETŐ ÜZENI:

„Norgu.” Megfejtések — ismételtelen le szögezzük — csakis késés folytán marad hatnak ki. Rejtvénye sorra kerül

Ha butorait tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. OTTHONA IZLÉSES lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hitelben is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY és RÉTI BUTORGYÁR R.-T.

MAROSVÁSÁRHELY * BUKAREST * BRASSO

BARANYAI GYÖRGY

alsótömösi cserépkályhagyár
lerakat
Brassó, Vasut-utca 26 szám.
(Teutsch-gépgyárral szemben).

**Vállal javításokat és
átrakásokat is.** Fizetéstől
elfogad.
Brassó és Nagyszebeni Általános
Takarékpénztári betétkönyvet is!

Országuti Pullmann

Brasov - Sinaia - Snagov - Bucuresti
(TAXICO S. A. R.)

leszállította az autóbussz-vitelidíját:

Brassóból - Bucurestbe. **250 lej**

Brassó - Bukarest és vissza **400 lej**

Indul naponta a Korona-szállodától 6³⁰ és
17³⁰ órakor. — Felvilágosítást és jegyet a
Korona szálló ad

Tűzők és tűzőnők

jó fizetéssel felvételnek.
NORA, Bukarest, Șoseaua Viilor 44

**AKAR TÉLEN FRISS GYÜMÖLCSÖT,
FŐZELÉKET ENNI?**

Használjon salycilmentes

„GOURMAND“

főzelék- és gyümölcskonzerváló
port, mellyel hideg uton évekre
konzerválhat

Salycil, cukor, ecet, dunstolás szükségfelen
Kapható minden fűszerüzletben, drogériában
Brassói főlerakat Alfred Tartler, segesvári fő-
lerakat J. L. & A. Heschhammer segesvári fiók

Konyhában takarékosan

**tenyőhulladékkal
tüzelhet.**

szállítja

KOCSIS ANDRÁS ÉS FIAI

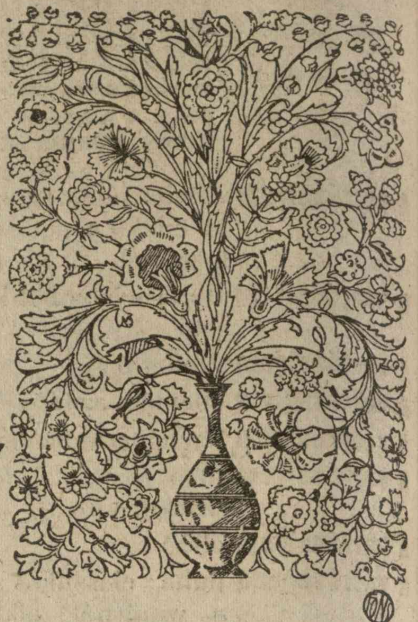
faár- és parketta-gyára Telefon 187.

**HOGYAN ÉLJEN
A SZIVBAJOS EMBER?**

Szívba, érlelmeszesedés, vérnyo-
más. Írta: BODON KÁROLY egy.
m. tanár, ell. főtanácsos. Legjobb
könyv a szívbetegségekről és an-
nak gyógykezeléséről. Ára 78 lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya

Ingyen

**KAPHAT
COTY
PARFÜMÖT!**

A COTY-gyár rövid ideig minden doboz puderjéhez,
melyet továbbra is 110 lejért árusított, egy eredeti
üvegecske

„La Fougère au Crépuscule“
/CREATION 1933/

parfümöt ad hozzá ingyen, hogy ez új gyártmányát bevezesse.

Ugyancsak forgalomba került a különleges

„Cordon Rouge“ KÖLNIVIZ

ÁRAK

LEITŐL FELFELE.

APROHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyan-
azon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk

Vétel-eladás

KERTIPADOK, kertitöm-
lők, vízmentes ponyvák és
ponyvavázon. Jul. Teutsch
műszaki áruktár, Brassó,
Str. Regele Carol 57.

BETÉTKÖNYVEKET VESZ
„CARMEN“ UGYNÖKSÉG,
FÖGARAS. 12324

Üzemben levő SZVETTER-
KÖTŐGÉP eladó. Cim 12308.
szám alatt a brassói kiadó-
ban.

Gyönyörű BAROCK-BU-
TORGARNITURA, hálószo-
ba, lakószoba, (tükör, már-
vány), jó állapotban olcsón
eladó. Megtekinthető bármi-
kor. Zeidner, Brassó, Póstarét
4. sz. 12360

**Az Ön
egészségét**

óvja meg, ha lakásá-
nak és irodájának pad-
lóját a higiénikus

LINOLEUM-

burkolattal látja el.

Linoleum-ot nagy vá-
lasztékban talál

TELLMANN & WOCET
cégnél,
BRASSÓ, BUZASOR 8.

**Karl Fröhlich
és Tsa**

vaskereskedés

Brassó, Hosszu-utca 30

Telefon 221

Állandóan dusan felszerelt

raktár minden

kovács, lakatos, bádogos

ács, asztalos, építész, me-
zőgazdasági

szükségleti cikkből, a legol-
csóbb napi áron.

Nagy fűzőkemence és

fűzőedény-raktár.

Megvételre keresek használt,

de jókarban levő jókai összes

műveit. Ajánlatokat és árat

a Bukaresti Lapok kiadóhiva-
talába, Bukarest, Str. Sft. Mi-
na No. 9., „Jókai“ jeligére ké-
rek.

Állást nyer

IPARVALLALAT, az or-
szág három nyelvét jól be-
szélő, 25—35 év körüli, jó

megjelenésű HÖLGYET ke-
res, márkacikkeinek propagá-
lására. Ajánlatokat „Szorgal-
mas“ jeligére e lap kiadóhi-
vatalába. 12358

Nyugodtabban élne

Ön is, hogyha pénzt nem a szekrénybe, hanem jól jövedel-
mező ingatlanba fektetné be.

Alán/hatunk számos eladó házat és telket jutányos áron a város
minden részében. — Felvilágosítással készségesen szolgálunk

V. W. Dressnandt & Co.

Brassó, Kapu-utca 52.

Levelezés

„ÉDES KICSI SZIVEM
mint régen, írj, írj, írj.“

Vegyes

FIAIALOK tanácsadója
Szerelmi levelező, kiegészítő
társaság illemszabályaival. Bé-
lyegnyelv, virágnyelv, stb. Ár
színes borítólap 30 lej.

PETŐFI SANDOR összes
költeményei új kiadása, At-
henaum kiadásban jelen-
meg, művészi rajzokkal di-
szítve, egész vászonkötésben
474 oldal terjedelemben. Ár
120 lej. Kapható a Brassó
Lapok könyvosztályában
Brassó, Kapu-utca 56—58, az
udvarban.

Kérdezzon meg bárkit,
mindenki azt fogja Önnek
mondani, hogy ő mindig
„végig“ kiolvassa a Brassó
Lapokat, az utolsó betűig.
Ha tehát az is elolvassa
az apróhirdetéseket, akinek
pillanatnyilag nincs semmi
venni, eladni, vagy beérlni
valója, hát akkor
elképzelteti, hogy mennyi-
re elolvassa az, aki éppen

az apróhirdetések miatt
veszti meg a lapot.

Adja le tehát apróhirdet-
sét a Brassói Lapokban.

AUTOMOBIL CLUB REGIONAL CLUJ
COMISIUNEA SPORTIVA
No. 1491/93

OSIN

Comisiunea Regională de Concursuri
Internationale de Concursuri
„Campionatul European al Concursurilor
organizată în 29 septembrie 1933, cu auto-
formitate cu Codul Sportiv București, a realizat
Domnul Gheorghe Nadu din București, a realizat
Domnul Chrysler, 6 cilindrii, cu viteza medie de 80.
timpul de 3'42"98, având viteza medie de 80.
732 Km./ora, fiind clasat al II-lea în Ca-
tegoria Sport utilizând uleiurile „OSIN”.
Au mai utilizat uleiurile „OSIN” cu automobi-
le Ing. P. Moccia din București, realizând timpul de
1'11"11, cu viteza medie de 74, 163 Km./
ora, fiind clasat al IV-lea în Categoria
Sport, și Domnul Carol Jellen din Gratz,
cu automobilul Bugatti, 4 cilindrii, cu viteza medie
de 4'03"11, fiind clasat al V-lea în

**ULEIURI
AUTOMOBILULUI DV.**

Benzină • Petrol • Uleiuri
PĂCURĂ • MOTORINĂ • COMBUSTIBIL PENTRU CALORIFERE
PARAFINĂ • ȘOALĂ • BITUM • COCS DE PĂCURĂ

PRODUSELE RAFINĂRIILOR: STEAUA ROMÂNĂ • ASTRA ROMÂNĂ • ROMÂNĂ AMERICANĂ

VÂNZAREA PRIN SOCIETATEA:

DISTRIBUTIA

elektronikus: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Brasov—Brassó.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.